

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Ordynacja podatkowa.

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa normuje:

- 1) zobowiązania podatkowe,
- 2) informacje podatkowe,
- 3) postępowanie podatkowe, kontrolę podatkową i czynności sprawdzające,
- 4) tajemnicę skarbową.

Art. 2. § 1. Przepisy ustawy stosuje się do:

- 1) podatków, opłat oraz innych niepodatkowych należności budżetu państwa, do których ustalania lub określania uprawnione są organy podatkowe,
- 2) podatków stanowiących dochody budżetów gmin,
- 3) opłaty skarbowej oraz opłat, o których mowa w przepisach o podatkach i opłatach lokalnych,
- 4) spraw z zakresu prawa podatkowego innych niż wymienione w pkt 1 i 2, należących do właściwości organów podatkowych.

§ 2. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, przepisy działu III stosuje się również do opłat oraz innych niepodatkowych należności budżetu państwa, do których ustalenia lub określenia uprawnione są inne niż wymienione w § 1 pkt 1 organy.

§ 3. Organom, o których mowa w § 2, przysługują uprawnienia organów podatkowych.

§ 4. Przepisów ustawy nie stosuje się do świadczeń pieniężnych wynikających ze stosunków cywilnopraw-

nych oraz do opłat za usługi, do których stosuje się przepisy o cenach.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ustawach podatkowych — rozumie się przez to ustawy regulujące prawa i obowiązki organów podatkowych oraz podatników, płatników i inkasentów, a także ich następców prawnych oraz osób trzecich,
- 2) przepisach prawa podatkowego — rozumie się przez to ustawy dotyczące podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, a także wydane na ich podstawie akty wykonawcze,
- 3) podatkach — rozumie się przez to również:
 - a) zaliczki na podatki,
 - b) raty podatków, jeżeli przepisy prawa podatkowego przewidują płatność podatku w ratach,
 - c) opłaty oraz inne niepodatkowe należności budżetowe,
- 4) księgach podatkowych — rozumie się przez to księgi rachunkowe, podatkową księgę przychodów i rozchodów, ewidencje oraz rejestry, do których prowadzenia, do celów podatkowych, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązani są podatnicy, płatnicy lub inkasenci,
- 5) deklaracjach — rozumie się przez to również zeznania, wykazy oraz informacje, do których składania obowiązani są, na podstawie przepisów prawa podatkowego, podatnicy, płatnicy i inkasenci,
- 6) ulgach podatkowych — rozumie się przez to przewidziane w przepisach prawa podatkowego zwol-

nienia, odliczenia, obniżki albo zmniejszenia, których zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku.

Art. 4. § 1. Obowiązkiem podatkowym jest nie skonkretyzowana powinność poniesienia przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia określonego w ustawie.

§ 2. Zakres podmiotowy obowiązku podatkowego, przedmiot opodatkowania, moment powstania obowiązku podatkowego oraz stawki podatkowe określają ustawy podatkowe.

Art. 5. Zobowiązaniem podatkowym jest wynikające z obowiązku podatkowego zobowiązanie podatnika do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa albo gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w przepisach prawa podatkowego.

Art. 6. Podatkiem jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej.

Art. 7. § 1. Podatnikiem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, podlegająca na mocy ustaw podatkowych obowiązkowi podatkowemu.

§ 2. Ustawy podatkowe mogą ustanawiać podatnikami inne podmioty niż wymienione w § 1.

Art. 8. Płatnikiem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, obowiązana na podstawie przepisów prawa podatkowego do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Art. 9. Inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Art. 10. § 1. Wprowadzenie zryczałtowanej formy opodatkowania nie pozbawia podatnika możliwości dokonania wyboru opodatkowania na zasadach ogólnych.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli ustawy podatkowe nie przewidują możliwości wyboru przez podatnika formy opodatkowania.

Art. 11. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, chyba że ustawa podatkowa stanowi inaczej.

Art. 12. Jeżeli ostatni dzień terminu przewidzianego w przepisach prawa podatkowego przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

DZIAŁ II

Organy podatkowe i ich właściwość

Rozdział 1

Organy podatkowe

Art. 13. § 1. Organami podatkowymi, stosownie do ich właściwości, są:

- 1) urzędy skarbowe, wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) — jako organy pierwszej instancji, z zastrzeżeniem § 2,
- 2) izby skarbowe — jako organy odwoławcze od decyzji urzędów skarbowych,
- 3) samorządowe kolegia odwoławcze — jako organy odwoławcze od decyzji wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast).

§ 2. Jeżeli, na podstawie odrębnych przepisów, organem pierwszej instancji jest izba skarbowa, organem odwoławczym jest Minister Finansów.

§ 3. Minister Finansów jest organem podatkowym w sprawach:

- 1) określonych w § 2,
- 2) w których, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, jest organem pierwszej instancji.

§ 4. Organami podatkowymi wyższego stopnia są organy odwoławcze. Organem podatkowym wyższego stopnia dla izby skarbowej jest Minister Finansów.

Art. 14. § 1. Minister Finansów:

- 1) sprawuje ogólny nadzór w sprawach podatkowych,
- 2) dąży do zapewnienia jednolitego stosowania prawa podatkowego przez organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej, dokonując w szczególności jego urzędowej interpretacji, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego.

§ 2. W razie stwierdzenia rozbieżności w orzecznictwie Minister Finansów zawiadamia o tym właściwy sąd lub organ mogący zastosować środki służące usunięciu rozbieżności.

§ 3. Interpretacje, o których mowa w § 1 pkt 2, są zamieszczane w Biuletynie Skarbowym Ministerstwa Finansów.

§ 4. Właściwy organ podatkowy pierwszej instancji, na żądanie podatnika, płatnika lub inkasenta, jest obowiązany do udzielenia pisemnej informacji o zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego w ich indywidualnych sprawach, w których nie wszczęto postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej.

§ 5. Występując z żądaniem, o którym mowa w § 4, podatnik, płatnik lub inkasent jest obowiązany do wyczerpującego przedstawienia stanu faktycznego oraz

własnego stanowiska w sprawie; przepis art. 170 § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 6. Zastosowanie się przez podatnika do urzędowej interpretacji prawa podatkowego, o której mowa w § 1 pkt 2, nie może mu szkodzić.

Rozdział 2

Właściwość organów podatkowych

Art. 15. Organy podatkowe przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej.

Art. 16. Właściwość rzeczową organów podatkowych ustala się według przepisów określających zakres ich działania.

Art. 17. § 1. Jeżeli ustawy podatkowe nie stanowią inaczej, właściwość miejscową organów podatkowych ustala się według miejsca zamieszkania albo siedziby podatnika, płatnika lub inkasenta.

§ 2. Rada Ministrów może ustalić, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach niektórych zobowiązań podatkowych lub poszczególnych kategorii podatników w sposób odmienny niż określony w § 1.

Art. 18. § 1. Jeżeli w trakcie roku podatkowego lub określonego w odrębnych przepisach innego okresu rozliczeniowego nastąpi zdarzenie powodujące zmianę właściwości miejscowej organu podatkowego, organem podatkowym właściwym miejscowo do końca okresu rozliczeniowego pozostaje ten organ podatkowy, który był właściwy w pierwszym dniu roku podatkowego lub okresu rozliczeniowego.

§ 2. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których, w razie zmiany właściwości miejscowej w trakcie roku podatkowego lub okresu rozliczeniowego, właściwym organem podatkowym jest organ inny niż wymieniony w § 1.

Art. 19. Spory o właściwość rozstrzyga:

- 1) między urzędami skarbowymi w jednym województwie — izba skarbowa,
- 2) między urzędami skarbowymi w różnych województwach — Minister Finansów,
- 3) między izbami skarbowymi — Minister Finansów,
- 4) między wójtem, burmistrzem (prezydentem miasta) a urzędem skarbowym — sąd administracyjny,
- 5) między wójtami, burmistrzami (prezydentami miast) w jednym województwie — samorządowe kolegium odwoławcze,
- 6) między wójtami, burmistrzami (prezydentami miast) w różnych województwach — Prezes Rady Ministrów.

Art. 20. Do czasu rozstrzygnięcia sporu o właściwość organu podatkowego, na którego obszarze nastąpiło wszczęcie postępowania, podejmuje tylko te czynności, które są niezbędne ze względu na interes publiczny lub ważny interes strony.

DZIAŁ III

Zobowiązania podatkowe

Rozdział 1

Powstawanie zobowiązania podatkowego

Art. 21. § 1. Zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem:

- 1) zaistnienia zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania,
- 2) doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

§ 2. Jeżeli przepisy prawa podatkowego nakładają na podatnika obowiązek złożenia deklaracji, a zobowiązanie podatkowe powstaje w sposób określony w § 1 pkt 1, podatek wykazany w deklaracji jest podatkiem do zapłaty, z zastrzeżeniem § 3.

§ 3. Jeżeli, wskutek wszczętego postępowania podatkowego, organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zaległości podatkowej, albo stwierdza nadpłatę.

§ 4. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio, gdy podatnik obowiązany jest do zapłaty podatku, zaliczki na podatek lub raty podatku bez złożenia deklaracji, a obowiązku tego nie wykonał w całości lub w części.

§ 5. Jeżeli przepisy prawa podatkowego nakładają na podatnika obowiązek złożenia deklaracji, wysokość zobowiązania podatkowego, o którym mowa w § 1 pkt 2, ustala się zgodnie z danymi zawartymi w deklaracji, chyba że przepisy szczególne przewidują inny sposób ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego albo w toku postępowania podatkowego stwierdzono, że dane zawarte w deklaracji, mogące mieć wpływ na wysokość zobowiązania podatkowego, są niezgodne ze stanem faktycznym.

Art. 22. § 1. Minister Finansów może, w drodze rozporządzenia:

- 1) zaniechać w całości lub w części:
 - a) ustalania zobowiązań podatkowych,
 - b) poboru podatków,w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników,
- 2) zwolnić niektóre grupy płatników z obowiązku pobierania podatków lub zaliczek na podatki oraz określić wynikające z tego zwolnienia obowiązki podatników.

§ 2. Organ podatkowy, na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem § 3, może:

- 1) zaniechać w całości lub w części:
 - a) ustalania zobowiązania podatkowego,

b) poboru podatku,
gdy pobranie podatku zagraża ważnym interesom podatnika, a w szczególności jego egzystencji,

2) zwolnić płatnika z obowiązku pobrania:

- a) podatku — gdy pobranie podatku zagraża ważnym interesom podatnika, a w szczególności jego egzystencji,
- b) zaliczek na podatek — jeżeli podatnik uprawdopodobni, że pobrane zaliczki byłyby niewspółmiernie wysokie w stosunku do podatku należnego za rok podatkowy lub inny okres rozliczeniowy.

§ 3. Organy podatkowe nie mogą zaniechać ustalania w całości lub w części zobowiązań podatkowych stanowiących dochody gmin.

§ 4. Wniosek o zaniechanie poboru podatku nie rozpatrzony przez organ podatkowy przed upływem terminu płatności podatku traktuje się jako wniosek o umorzenie zaległości podatkowej.

§ 5. W przypadku wydania decyzji na podstawie § 2 pkt 2 organ podatkowy określa termin wpłacenia przez podatnika podatku lub zaliczki na podatek, chyba że podatnik jest obowiązany do dokonania rocznego lub innego okresowego rozliczenia tego podatku.

§ 6. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, właściwość rzeczową organów podatkowych w sprawach wymienionych w § 2.

Art. 23. § 1. Organ podatkowy określa podstawę opodatkowania w drodze oszacowania, jeżeli brak jest danych niezbędnych do jej określenia, a także gdy dane wynikające z ksiąg podatkowych nie pozwalają na określenie podstawy opodatkowania.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również w przypadku naruszenia przez podatnika warunków uprawniających do korzystania ze zryczałtowanej formy opodatkowania.

§ 3. Organ podatkowy odstąpi od określenia podstawy opodatkowania w drodze oszacowania, jeżeli dane wynikające z ksiąg podatkowych, uzupełnione dowodami uzyskanymi w toku postępowania, pozwalają na określenie podstawy opodatkowania.

§ 4. Jeżeli podstawa opodatkowania została określona w drodze oszacowania, a na podatniku ciążył obowiązek zapłacenia zaliczek na podatek, organ podatkowy określa wysokość każdej z zaliczek proporcjonalnie do wysokości zaległości podatkowej, z uwzględnieniem okresu, w którym zaległość powstała.

§ 5. Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii właściwych organizacji samorządu społeczno-zawodowego i gospodarczego, może określić, w drodze rozporządzenia, dla niektórych rodzajów działalności, uproszczone normy służące oszacowaniu podstawy opodatkowania.

Art. 24. Organ podatkowy, w drodze decyzji, określa wysokość straty poniesionej przez podatnika, jeżeli

wysokość straty różni się od wysokości wynikającej ze złożonej deklaracji, a poniesienie straty, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, uprawnia do skorzystania z ulg podatkowych.

Art. 25. Minister Finansów może, w drodze rozporządzenia:

- 1) zryczałtować podatki oraz określać szczegółowe zasady oraz warunki ich zryczałtowania,
- 2) wprowadzać obowiązek wpłacania zaliczek na podatki oraz określać sposób ich obliczania lub ich wysokość.

Rozdział 2

Odpowiedzialność podatnika, płatnika i inkasenta

Art. 26. Podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki.

Art. 27. § 1. Płatnik, w zakresie przewidzianym w art. 8, odpowiada całym swoim majątkiem:

- 1) za niepobranie podatku od podatnika lub pobranie podatku w wysokości niższej od należnej,
- 2) za niewpłacenie w terminie pobranych podatków.

§ 2. Inkasent odpowiada całym swoim majątkiem za pobrane, a nie wpłacone w terminie podatki.

Art. 28. § 1. Płatnikom i inkasentom przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa.

§ 2. W razie stwierdzenia, że płatnik lub inkasent pobrał wynagrodzenie nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej, organ podatkowy wydaje decyzję o zwrocie nienależnego wynagrodzenia.

§ 3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa,
- 2) szczegółowe zasady oraz tryb zwrotu otrzymanego wynagrodzenia w razie pobrania przez płatnika lub inkasenta podatku, zaliczki na podatek lub raty podatku nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej.

§ 4. Rada gminy może ustalać wynagrodzenie dla płatników lub inkasentów z tytułu poboru podatków stanowiących dochody gminy.

Art. 29. § 1. W przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność, o której mowa w art. 26, obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka.

§ 2. Skutki prawne ograniczenia, zniesienia lub wyłączenia ustawowej wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem:

- 1) zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej,
- 2) uprawomocnienia się orzeczenia sądu o zniesieniu ustawowej wspólności majątkowej.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do płatnika oraz inkasenta.

Art. 30. § 1. W razie niedopełnienia przez płatnika lub inkasenta obowiązków określonych w art. 8 lub 9 organ podatkowy wydaje decyzję o odpowiedzialności podatkowej płatnika (inkasenta), w której określa wysokość nie pobranego lub pobranego, a nie wpłaconego podatku.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli odrębne przepisy stanowią inaczej albo jeżeli podatek nie został pobrany z winy podatnika; w tych przypadkach odpowiedzialność ponosi podatnik.

§ 3. Płatnikowi, w terminie roku od dnia dokonania wpłaty na podstawie decyzji, o której mowa w § 1, przysługuje w stosunku do podatnika roszczenie o zapłatę równowartości nie pobranego podatku.

§ 4. Roszczenie, o którym mowa w § 3, dochodzone jest w postępowaniu przed sądem powszechnym.

Art. 31. Osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, będące płatnikami lub inkasentami, są obowiązane wyznaczyć osoby, do których obowiązków należy obliczanie i pobieranie podatków oraz terminowe wpłacanie organowi podatkowemu pobranych kwot, a także zgłosić właściwemu miejscowo organowi podatkowemu imiona, nazwiska i adresy tych osób. Zgłoszenia należy dokonać w terminie wyznaczonym do dokonania pierwszej wpłaty, a w razie zmiany osoby wyznaczonej — w terminie 14 dni od dnia, w którym wyznaczono inną osobę.

Art. 32. § 1. Płatnicy i inkasenci obowiązani są przechowywać dokumenty związane z poborem lub inkasem podatków przez 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym byli obowiązani do ich poboru lub inkasasa.

§ 2. Po upływie okresu, o którym mowa w § 1, płatnicy i inkasenci obowiązani są przekazać podatnikom dokumenty związane z poborem lub inkasem podatku; dokumenty podlegają zniszczeniu, jeżeli przekazanie ich podatnikowi jest niemożliwe.

Rozdział 3

Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych

Art. 33. § 1. Zobowiązanie podatkowe może być zabezpieczone na majątku podatnika przed terminem płatności podatku, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie zostanie ono wykonane.

§ 2. Zabezpieczenia można dokonać również przed wydaniem decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego lub określającej wysokość zaległości po-

datkowej, jeżeli z dowodów zgromadzonych w postępowaniu wynika, że zobowiązanie podatkowe może nie zostać wykonane.

§ 3. Jeżeli zabezpieczenie następuje przed wydaniem decyzji, o których mowa w § 2, organ podatkowy określa w decyzji o zabezpieczeniu przybliżoną kwotę zobowiązania podatkowego, na podstawie posiadanych danych co do wysokości podstawy opodatkowania.

§ 4. Decyzja o zabezpieczeniu wygasa:

- 1) po upływie 14 dni od dnia doręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) z dniem doręczenia decyzji określającej wysokość zaległości podatkowej.

§ 5. Przepisy § 2 i 3 oraz § 4 pkt 2 stosuje się odpowiednio do należności określonych w decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta.

§ 6. Wygaśnięcie decyzji, o którym mowa w § 4, nie narusza ważności postanowienia wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

§ 7. Zabezpieczenie następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 34. § 1. Skarbowi Państwa i gminie przysługuje hipoteka ustawowa na wszystkich nieruchomościach podatnika z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 2 oraz z tytułu zaległości podatkowych w podatkach stanowiących ich dochód.

§ 2. Część ułamkowa nieruchomości może być przedmiotem hipoteki ustawowej, jeżeli stanowi udział podatnika.

§ 3. Przedmiotem hipoteki ustawowej jest również:

- 1) użytkowanie wieczyste,
- 2) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego,
- 3) spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- 4) prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej (prawo do lokalu mieszkalnego w domu budowanym przez spółdzielnię mieszkaniową w celu przeniesienia jego własności na członka spółdzielni),
- 5) wierzytelność zabezpieczona hipoteką.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 3 pkt 1, hipoteka obejmuje również budynki i inne urządzenia na użytkowanym terenie, stanowiące własność użytkownika wieczystego.

§ 5. Hipoteka ustawowa jest skuteczna wobec każdorazowego właściciela przedmiotu hipoteki i ma pierwszeństwo przed innymi hipotekami, chociażby wierzytelność z tytułu podatków nie została ujawniona w księdze wieczystej.

§ 6. Przepisu § 5 nie stosuje się, jeżeli przedmiot hipoteki ustawowej jest obciążony równocześnie hipoteką ustanowioną dla zabezpieczenia długoterminowego kredytu bankowego na cele mieszkaniowe; w tym przypadku o pierwszeństwie decyduje kolejność wniosków o dokonanie wpisu.

§ 7. Przepisy § 1—6 stosuje się odpowiednio do należności przypadających od płatnika lub inkasenta.

Art. 35. Hipoteka ustawowa powstaje z dniem:

- 1) doręczenia podatnikowi decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) wydania przez organ podatkowy decyzji określającej wysokość zaległości podatkowej,
- 3) wydania decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta.

Art. 36. § 1. Na wniosek organu podatkowego właściwy sąd rejonowy dokonuje wpisu hipoteki ustawowej do księgi wieczystej.

§ 2. Wpisanej hipotece ustawowej przysługuje pierwszeństwo przed hipotekami ustawowymi nie ujawnionymi w księdze wieczystej.

§ 3. Zasady pierwszeństwa nie stosuje się, jeżeli żadna z hipotek ustawowych nie została ujawniona w księdze wieczystej.

Art. 37. Jeżeli organ podatkowy nie złoży wniosku o wpis hipoteki ustawowej w terminie miesiąca od dnia jej powstania, hipoteka ustawowa wygasa.

Art. 38. Jeżeli przedmiot hipoteki obciążają hipoteki ustawowe na rzecz Skarbu Państwa oraz gminy nie wpisane w księdze wieczystej, a suma uzyskana z licytacji przedmiotu hipoteki nie wystarcza na zaspokojenie obu wierzycieli, suma ta podlega proporcjonalnemu podziałowi pomiędzy Skarb Państwa oraz gminę w stosunku, w jakim pozostaje kwota hipoteki ustawowej Skarbu Państwa do kwoty hipoteki ustawowej gminy.

Art. 39. § 1. W toku postępowania podatkowego, na żądanie organu podatkowego, podatnik, płatnik lub inkasent obowiązany jest do wyjawienia nieruchomości oraz przysługujących mu praw majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki ustawowej, jeżeli z dowodów zgromadzonych w postępowaniu wynika, że zobowiązanie podatkowe może zostać nie wykonane.

§ 2. Wyjawienia dokonuje się w formie oświadczenia składanego pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania. Przed odebraniem oświadczenia organ podatkowy jest obowiązany uprzedzić składającego oświadczenie o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.

§ 3. Minister Finansów może określić, w drodze zarządzenia, wzór formularza oświadczenia, o którym mowa w § 2.

Art. 40. § 1. Organy podatkowe właściwe w sprawach poszczególnych zobowiązań podatkowych, za zgodą właściciela nieruchomości lub prawa wymienionego w art. 34 § 3, wydają nabywającemu, na jego wniosek, zaświadczenie o wysokości nie ujawnionych hipotek ustawowych.

§ 2. Hipoteka ustawowa powstała po dniu wydania zaświadczenia, a przed dniem przeniesienia własności, obciąża przedmiot hipoteki.

§ 3. W zaświadczeniu, o którym mowa w § 1, organ podatkowy określa wysokość nie ujawnionych hipotek ustawowych na dzień wydania zaświadczenia.

Art. 41. § 1. Skarbowi Państwa z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 2, a także z tytułu zaległości podatkowych w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa przysługuje zastaw skarbowy na:

- 1) wszystkich będących własnością podatnika rzeczach ruchomych służących do prowadzenia działalności gospodarczej lub wykonywania wolnego zawodu oraz na zbywalnych prawach majątkowych związanych z prowadzoną działalnością,
- 2) innych niż wymienione w pkt 1 rzeczach ruchomych będących własnością podatnika oraz na nie będących przedmiotem hipoteki zbywalnych prawach majątkowych, jeżeli wartość poszczególnych rzeczy lub praw wynosi co najmniej 10 000 złotych.

§ 2. Wszczęcie postępowania w sprawie ustanowienia zastawu, o którym mowa w § 1 pkt 2, następuje w przypadku przewidzianym w art. 23 oraz przy ustalaniu wysokości dochodu z nie ujawnionych źródeł przychodu lub nie znajdującego pokrycia w źródłach ujawnionych.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do należności przypadających od płatników lub inkasentów.

Art. 42. § 1. Zastaw skarbowy powstaje z dniem wpisu do rejestru zastawów skarbowych.

§ 2. Zastaw skarbowy wpisany wcześniej ma pierwszeństwo przed zastawem skarbowym wpisanym później.

§ 3. Zastaw skarbowy jest skuteczny wobec każdorazowego właściciela przedmiotu zastawu i ma pierwszeństwo przed jego wierzycielami osobistymi, z zastrzeżeniem § 4.

§ 4. W przypadku gdy rzecz ruchoma lub prawo majątkowe zostały obciążone zastawem ujawnionym w innym rejestrze prowadzonym na podstawie odrębnych ustaw, zastaw wpisany wcześniej ma pierwszeństwo przed zastawem wpisanym później.

Art. 43. § 1. Rejestry zastawów skarbowych prowadzone są przez urzędy skarbowe.

§ 2. Centralny Rejestr Zastawów Skarbowych prowadzi Minister Finansów.

Art. 44. Wpis zastawu skarbowego do rejestru dokonywany jest na podstawie doręczonej decyzji:

- 1) ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) określającej wysokość zaległości podatkowej,
- 3) o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta.

Art. 45. W przypadku określonym w art. 41 § 2 spi-su rzeczy ruchomych oraz praw majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego, dokonuje organ podatkowy. Przepisy art. 39 § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 46. § 1. Organ prowadzący rejestr, na wniosek zainteresowanego, wydaje wypis z rejestru zastawów skarbowych zawierający informacje o obciążeniu rzeczy lub prawa zastawem skarbowym oraz o wysokości zabezpieczonego zastawem skarbowym zobowiązania podatkowego lub zaległości podatkowej.

§ 2. Za wydanie wypisu, o którym mowa w § 1, pobiera się opłatę stanowiącą dochód budżetu państwa.

§ 3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór rejestrów, o których mowa w art. 43, oraz sposób prowadzenia tych rejestrów,
- 2) wysokość opłaty, o której mowa w § 2.

Rozdział 4

Terminy płatności

Art. 47. § 1. Termin płatności podatku wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego.

§ 2. Jeżeli przepisy prawa podatkowego określają kalendarzowo terminy płatności podatku, zaliczki na podatek lub raty podatku, a decyzja ustalająca wysokość zobowiązania podatkowego nie została doręczona co najmniej na 14 dni przed terminem płatności podatku, pierwszej zaliczki na podatek lub pierwszej raty podatku, obowiązuje termin określony w § 1.

§ 3. Jeżeli podatnik jest obowiązany sam obliczyć i wpłacić podatek, za termin płatności uważa się ostatni dzień, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata powinna nastąpić.

§ 4. Terminem płatności dla płatników i inkasentów jest ostatni dzień, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, powinna nastąpić wpłata należności z tytułu podatku.

§ 5. Minister Finansów może określać, w drodze rozporządzenia, kalendarzowo terminy płatności poszczególnych podatków, zaliczek na podatek lub rat podatku.

Art. 48. § 1. Organ podatkowy, ze względu na ważny interes podatnika, na jego wniosek, może:

- 1) odroczyć termin płatności podatku,

2) rozłożyć na raty zapłatę podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę,

3) odraczać inne terminy przewidziane w przepisach prawa podatkowego, z wyjątkiem terminów określonych w art. 68—71, art. 76 § 1, art. 78 § 1, art. 80 § 1, art. 87 § 3 i 4, art. 88 § 1 i art. 118.

§ 2. Przepis § 1 pkt 2 stosuje się również do należności przypadających od płatników lub inkasentów, na podstawie decyzji o odpowiedzialności podatkowej.

§ 3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, właściwość rzeczową organów podatkowych w sprawach, o których mowa w § 1 i 2.

Art. 49. § 1. W razie wydania decyzji na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 lub 2 terminem płatności jest dzień, w którym, zgodnie z decyzją, powinna nastąpić zapłata odroczonego podatku albo poszczególnych rat, na jakie została rozłożona zaległość podatkowa lub podatek.

§ 2. Jeżeli w terminie określonym w decyzji podatnik nie dokonał zapłaty odroczonego podatku bądź nie zapłacił którejkolwiek z rat, na jakie została rozłożona zaległość podatkowa lub podatek, terminem płatności tej raty lub odroczonego podatku, zaliczki na podatek lub raty podatku, jest termin określony w art. 47 § 1 lub 3.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do rozłożonych na raty należności płatników lub inkasentów, wynikających z decyzji o ich odpowiedzialności.

Art. 50. Minister Finansów może, w drodze rozporządzenia, ze względu na interes publiczny, przedłużać terminy przewidziane w przepisach prawa podatkowego, z wyjątkiem terminów określonych w art. 68—71, art. 76 § 1, art. 78 § 1, art. 80 § 1, art. 87 § 3 i 4, art. 88 § 1 i art. 118.

Rozdział 5

Zaległość podatkowa

Art. 51. § 1. Zaległością podatkową jest podatek nie zapłacony w terminie płatności.

§ 2. Za zaległość podatkową uważa się także nie zapłaconą w terminie płatności zaliczkę na podatek, w tym również zaliczkę, o której mowa w art. 23 § 4, lub ratę podatku.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się również do należności z tytułu podatków, zaliczek na podatki oraz rat podatków nie wpłaconych w terminie płatności przez płatnika lub inkasenta.

Art. 52. § 1. Na równi z zaległością podatkową traktuje się także:

- 1) nadpłatę, jeżeli w zeznaniu lub w deklaracji, o których mowa w art. 74 § 2, została wykazana nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej, a organ podatkowy dokonał jej zwrotu lub zaliczenia

na poczet zaległości podatkowych bądź bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych,

- 2) zwrot podatku, jeżeli podatnik otrzymał go nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej, chyba że podatnik wykaże, że nie nastąpiło to z jego winy,
- 3) wynagrodzenie płatników lub inkasentów pobrane nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej.

§ 2. Przepisów § 1 pkt 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli zwrot nadpłaty lub zwrot podatku został dokonany w trybie przewidzianym w art. 275.

Rozdział 6

Odsetki za zwłokę i opłata prolongacyjna

Art. 53. § 1. Od zaległości podatkowych, z zastrzeżeniem art. 54, naliczane są odsetki za zwłokę.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do nadpłat, zwrotu podatku oraz wynagrodzeń, o których mowa w art. 52 § 1.

§ 3. Odsetki za zwłokę, z zastrzeżeniem § 4, nalicza podatnik, płatnik lub inkasent.

§ 4. W przypadkach przewidzianych w art. 21 § 3 i 4, art. 28 § 2 oraz art. 30 § 1 odsetki za zwłokę nalicza organ podatkowy, określając ich wysokość na dzień wydania decyzji określającej wysokość zaległości podatkowej, decyzji o zwrocie wynagrodzenia lub decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika (inkasenta).

§ 5. W przypadkach, o których mowa w art. 52 § 1, odsetki za zwłokę naliczane są odpowiednio od dnia:

- 1) zwrotu nadpłaty lub jej zaliczenia na poczet zaległości podatkowych bądź na poczet bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych,
- 2) zwrotu podatku,
- 3) pobrania wynagrodzenia.

Art. 54. § 1. Odsetek za zwłokę nie nalicza się:

- 1) jeżeli w postępowaniu zabezpieczającym organ podatkowy, przed wydaniem decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego lub przed upływem terminu płatności podatku, dokonał zajęcia środków pieniężnych, rzeczy lub praw majątkowych, a następnie, po upływie terminu płatności podatku, środki pieniężne, w tym kwoty uzyskane ze sprzedaży rzeczy lub praw, zostały zaliczone na poczet zaległości podatkowych,
- 2) za okres od dnia następnego po upływie terminu do przekazania odwołania organowi odwoławczemu do dnia otrzymania odwołania przez ten organ,
- 3) za okres od następnego dnia po upływie terminu do rozpatrzenia odwołania do dnia doręczenia stronie decyzji organu odwoławczego,
- 4) w przypadku zawieszenia postępowania z urzędu — od dnia wystąpienia przesłanek powodujących zawieszenie postępowania do dnia doręczenia postanowienia o podjęciu zawieszono postępowania.

§ 2. Przepis § 1 pkt 1 stosuje się odpowiednio do przejścia na poczet zaległości podatkowych zajętych uprzednio rzeczy lub praw majątkowych.

§ 3. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wymienione w § 1 i 2 przypadki, w których odsetki za zwłokę nie są naliczane.

Art. 55. § 1. Odsetki za zwłokę wpłacane są bez wezwania organu podatkowego.

§ 2. Jeżeli dokonana wpłata nie pokrywa kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, wpłatę tę zalicza się proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę.

Art. 56. § 1. Stawka odsetek za zwłokę wynosi 200% podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego, ustalonej przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

§ 2. Stawka odsetek za zwłokę ulega obniżeniu lub podwyższeniu w stopniu odpowiadającym obniżeniu lub podwyższeniu podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego, począwszy od dnia, w którym stopa ta ulega zmianie.

§ 3. Minister Finansów ogłasza, w drodze obwieszczenia, stawkę odsetek za zwłokę w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 57. § 1. W razie wydania decyzji na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 lub 2, dotyczącej podatków stanowiących dochód budżetu państwa, organ podatkowy ustala opłatę prolongacyjną.

§ 2. Stawka opłaty prolongacyjnej wynosi 50% ogłaszanej na podstawie art. 56 § 3 stawki odsetek za zwłokę.

§ 3. Wysokość opłaty prolongacyjnej oblicza się przy zastosowaniu stawki opłaty prolongacyjnej obowiązującej w dniu wydania decyzji, o której mowa w § 1.

§ 4. Opłata prolongacyjna wpłacana jest w terminach płatności, o których mowa w art. 49 § 1; w razie niedotrzymania terminu płatności przepis art. 49 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Nie ustala się opłaty prolongacyjnej, gdy przyczyną wydania decyzji, o której mowa w § 1, były kłeska żywiołowa lub wypadek losowy.

§ 6. Organ podatkowy może odstąpić od ustalenia opłaty prolongacyjnej, jeżeli wydanie decyzji, o której mowa w § 1, następuje w związku z bankowym postępowaniem ugodowym lub postępowaniem układowym.

§ 7. Rada gminy może wprowadzić opłatę prolongacyjną — w wysokości nie większej niż określona w § 2 — z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatków stanowiących dochód budżetów gmin. Przepisy § 3—5 stosuje się odpowiednio.

§ 8. Przepisy § 1—4 i 7 stosuje się również do rozłożonych na raty należności płatników lub inkasentów, wynikających z decyzji o ich odpowiedzialności podatkowej.

Art. 58. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej.

Rozdział 7

Wygaśnięcie zobowiązań podatkowych

Art. 59. § 1. Zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części wskutek:

- 1) zapłaty podatku, w tym również potrącenia oraz zaliczenia nadpłaty na poczet zaległości podatkowych lub bieżących zobowiązań podatkowych, zaniechania poboru podatku, a także umorzenia zaległości podatkowych,
- 2) pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta,
- 3) przedawnienia.

§ 2. Zobowiązanie płatnika lub inkasenta wygasa w całości lub w części wskutek:

- 1) zapłaty należności wynikającej z decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
- 2) przedawnienia.

Art. 60. § 1. Za termin dokonania zapłaty podatku uważa się:

- 1) przy zapłacie gotówką — dzień wpłacenia kwoty podatku w kasie organu podatkowego lub na rachunek tego organu w banku, w placówce pocztowej albo dzień pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta,
- 2) w obrocie bezgotówkowym — dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika na podstawie polecenia przelewu lub na podstawie zlecenia pokrycia należności wystawionego przez organ podatkowy.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do wpłat dokonywanych przez płatnika lub inkasenta.

Art. 61. § 1. Zapłata podatków przez podatników prowadzących działalność gospodarczą i obowiązanych do prowadzenia księgi rachunkowej lub podatkowej księgi przychodów i rozchodów następuje w formie bankowych rozliczeń bezgotówkowych.

§ 2. Formę rozliczeń, o której mowa w § 1, stosuje się również do wpłat kwot podatków pobranych przez płatników, jeżeli płatnicy spełniają warunki określone w § 1.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się:

- 1) do zapłaty podatków nie związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą,
- 2) gdy zapłata podatku, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, dokonywana jest papierami wartościowymi, znakami skarbowymi akcyzy, znakami

opłaty skarbowej lub urzędowymi blankietami wekslowymi,

- 3) do podatków pobieranych przez płatników lub inkasentów.

§ 4. Minister Finansów może, w drodze rozporządzenia, dopuścić zapłatę niektórych podatków papierami wartościowymi, określić szczegółowe zasady stosowania tej formy zapłaty oraz terminy dokonania zapłaty w tej formie.

Art. 62. § 1. Jeżeli na podatniku ciąży zobowiązania podatkowe z tytułu różnych podatków, dokonana wpłata zalicza się na poczet pokrycia podatku, zaliczki na podatek, raty podatku lub zaległości podatkowej, począwszy od zobowiązania o najwcześniejszym terminie płatności, chyba że podatnik wskaże, na poczet którego zobowiązania dokonuje wpłaty.

§ 2. W razie rozłożenia podatku lub zaległości podatkowej na raty, dokonana wpłata zalicza się na poczet raty o najwcześniejszym terminie płatności.

§ 3. Do wpłat zaliczonych na poczet zaległości podatkowej stosuje się art. 55 § 2.

Art. 63. § 1. Podstawy opodatkowania zaokrągla się do pełnych złotych, a kwoty podatków, odsetek za zwłokę oraz opłat prolongacyjnych — do pełnych dziesiątek groszy.

§ 2. Minister Finansów może, w drodze rozporządzenia, określić:

- 1) szczegółowe sposoby zaokrąglania podstaw opodatkowania, kwot podatków, odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej,
- 2) odmienne niż określone w § 1 zasady zaokrąglania podstaw opodatkowania oraz kwot podatków z tytułu niektórych zobowiązań podatkowych,
- 3) szczegółowe zasady i sposoby zaokrąglania kwot wykazywanych w księgach podatkowych, a także w fakturach oraz rachunkach wystawianych przez podatników,
- 4) przypadki, w których zaokrąglania nie stosuje się.

Art. 64. § 1. Bieżące zobowiązania podatkowe oraz zaległości podatkowe w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa podlegają, na wniosek podatnika, potrąceniu z wzajemnej, bezspornej i wymagalnej wierzytelności podatnika wobec Skarbu Państwa z tytułu:

- 1) prawomocnego wyroku sądowego wydanego na podstawie art. 417 lub 419 Kodeksu cywilnego,
- 2) prawomocnej ugody sądowej zawartej w związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych w art. 417 lub 419 Kodeksu cywilnego,
- 3) nabycia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie lub wywłaszczenia nieruchomości na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami,
- 4) odszkodowania za niestuszne skazanie albo niewątpliwie niestuszne tymczasowe aresztowanie lub

zatrzymanie, uzyskanego na podstawie art. 552 Kodeksu postępowania karnego,

5) odszkodowania uzyskanego na podstawie przepisów o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz bytu Państwa Polskiego.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do wzajemnych, bezspornych i wymagalnych wierzytelności podatnika wobec państwowych jednostek budżetowych z tytułu robót budowlanych, dostaw lub usług wykonanych przez niego w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, pod warunkiem że potrącenie dokonywane jest przez tego podatnika i z tej wierzytelności.

§ 3. Potrącenia z tytułów wymienionych w § 1 i 2 można również dokonać z urzędu.

§ 4. Na wniosek podatnika wierzytelności z tytułów wymienionych w § 1 i 2 mogą być również zaliczane na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych.

§ 5. Potrącenie następuje:

- 1) z dniem złożenia wniosku — w przypadkach przewidzianych w § 1,
- 2) z dniem wydania przez organ podatkowy postanowienia — w przypadku przewidzianym w § 3.

§ 6. Odmowa potrącenia następuje w drodze decyzji.

Art. 65. § 1. Uprawnienie, o którym mowa w art. 64 § 1, przysługuje również podatnikom w stosunku do gminy z tytułu:

- 1) prawomocnego wyroku sądowego wydanego na podstawie art. 420¹ Kodeksu cywilnego,
- 2) prawomocnej ugody sądowej zawartej w związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych w art. 420¹ Kodeksu cywilnego,
- 3) nabycia przez gminę nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie lub wywłaszczenia nieruchomości na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami.

§ 2. Przepisy art. 64 § 2—6 stosuje się odpowiednio.

Art. 66. § 1. Szczególnym przypadkiem wygaśnięcia zobowiązania podatkowego jest przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych na rzecz:

- 1) Skarbu Państwa — w zamian za zaległości podatkowe z tytułu podatków stanowiących dochody budżetu państwa,
- 2) gminy — w zamian za zaległości podatkowe z tytułu podatków stanowiących dochody gminy.

§ 2. Przeniesienie własności, o którym mowa w § 1 pkt 1, następuje na wniosek podatnika, na podstawie umowy zawartej, za zgodą właściwego urzędu skarbowego, pomiędzy rejonowym organem rządowej administracji ogólnej a podatnikiem, a w przypadku przewidzianym w § 1 pkt 2 — na podstawie umowy zawartej pomiędzy zarządem gminy a podatnikiem.

§ 3. Umowa oraz wyrażenie zgody, o których mowa w § 2, wymagają formy pisemnej.

§ 4. W przypadkach wymienionych w § 1 za termin wygaśnięcia zobowiązania podatkowego uważa się dzień przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych.

Art. 67. § 1. W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym organ podatkowy, na wniosek podatnika, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe lub odsetki za zwłokę.

§ 2. Umorzenie zaległości podatkowej powoduje również umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona zaległość podatkowa.

§ 3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, właściwość rzeczową organów podatkowych w sprawach umarzania zaległości podatkowych oraz odsetek za zwłokę.

§ 4. Minister Finansów, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników, może, w drodze rozporządzenia, umarzać zaległości podatkowe z tytułu podatków stanowiących dochody budżetu państwa lub odsetki za zwłokę przypadające od tych zaległości.

Rozdział 8

Przedawnienie

Art. 68. § 1. Zobowiązanie podatkowe, o którym mowa w art. 21 § 1 pkt 2, nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

§ 2. Jeżeli podatnik:

- 1) nie złożył deklaracji w terminie przewidzianym w przepisach prawa podatkowego,
- 2) w złożonej deklaracji nie ujawnił wszystkich danych niezbędnych do ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego,

zobowiązanie podatkowe, o którym mowa w § 1, nie powstaje, pod warunkiem że decyzja ustalająca wysokość tego zobowiązania została doręczona po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się również do opodatkowania dochodu nie znajdującego pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzącego ze źródeł nie ujawnionych.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 3, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od końca roku, w którym upłynął termin do złożenia zeznania rocznego dla podatników podatku dochodowego od osób fizycznych.

§ 5. Bieg terminu przedawnienia zawiesza się, jeżeli wydanie decyzji jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia trwa do dnia, w którym decyzja innego organu stała się ostateczna lub orzeczenie sądu uprawomocniło się, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy.

Art. 69. § 1. W razie niedopełnienia przez podatnika warunków uprawniających do skorzystania z uzyskanej ulgi podatkowej, prawo do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe powstaje w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące utratę prawa do ulgi.

§ 2. Termin do wydania decyzji, o której mowa w § 1, wynosi 3 lata od końca roku podatkowego, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące utratę prawa do ulgi podatkowej, a jeżeli podatnik nie zgłosił organowi podatkowemu utratę prawa do ulgi — 5 lat.

§ 3. Ustalenie wysokości zobowiązania podatkowego następuje na podstawie stanu prawnego obowiązującego w dniu powstania obowiązku podatkowego oraz istniejącego w tym dniu stanu faktycznego.

§ 4. Jeżeli, zgodnie z odrębnymi przepisami, zobowiązanie podatkowe ustalone jest na rok kalendarzowy lub na inny okres, decyzja, o której mowa w § 1, wydawana jest na podstawie stanu prawnego obowiązującego w dniu nabycia prawa do ulgi.

Art. 70. § 1. Zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

§ 2. Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu:

- 1) od dnia wydania decyzji, o których mowa w art. 48 § 1 pkt 1 i 2, do dnia terminu płatności odroczonego podatku, ostatniej raty podatku lub ostatniej raty zaległości podatkowej,
- 2) od dnia nabycia prawa do ulgi podatkowej do dnia wygaśnięcia tego uprawnienia.

§ 3. Bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany wskutek pierwszej czynności egzekucyjnej, o której podatnik został powiadomiony.

§ 4. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu, w którym zakończono postępowanie egzekucyjne.

§ 5. Kolejne wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie przerywa biegu terminu przedawnienia.

§ 6. Nie ulegają przedawnieniu zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką, jednakże po upływie terminu przedawnienia zaległość podatkowa może być egzekwowana tylko z przedmiotu hipoteki.

Art. 71. Przepisy art. 70 stosuje się odpowiednio do należności płatników lub inkasentów z tytułu nie pobranych albo nie wpłaconych podatków.

Rozdział 9

Nadpłata

Art. 72. § 1. Za nadpłatę uważa się:

- 1) kwotę nadpłaconego lub nienależnie zapłaconego podatku,
- 2) kwotę podatku pobraną przez płatnika nienależnie lub w wysokości większej od należnej,
- 3) świadczenie płatnika lub inkasenta, jeżeli w decyzji, o której mowa w art. 30 § 1, określono je nienależnie lub w wysokości większej od należnej.

§ 2. W przypadku gdy organ podatkowy uchyli decyzję określającą wysokość zaległości podatkowej lub decyzję, o której mowa w art. 30 § 1, bądź stwierdzi nieważność takich decyzji, a następnie, w terminie przewidzianym w art. 76 § 1 pkt 3, zostanie wydana decyzja w tej samej sprawie, nadpłatę stanowi różnica pomiędzy podatkiem wpłaconym a podatkiem wynikającym z tej decyzji.

Art. 73. § 1. Wysokość nadpłaty określana jest przez organ podatkowy, a w przypadkach wymienionych w art. 74 § 2 — przez podatnika.

§ 2. Jeżeli nadpłata powstała w wyniku prawomocnego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, a podatnik, którego zobowiązanie podatkowe powstało w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1:

- 1) złożył jedną z deklaracji, o których mowa w art. 74 § 2, lub inną deklarację, z której wynika wysokość zobowiązania podatkowego — wysokość nadpłaty określa podatnik we wniosku o jej zwrot, składając równocześnie skorygowaną deklarację,
- 2) został rozliczony przez płatnika — wysokość nadpłaty określa podatnik we wniosku o jej zwrot, składając równocześnie zeznanie, o którym mowa w art. 74 § 2 pkt 1,
- 3) nie był obowiązany do składania deklaracji — wysokość nadpłaty określa podatnik we wniosku o jej zwrot.

Art. 74. § 1. Nadpłata powstaje z dniem:

- 1) zapłaty przez podatnika podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej,
- 2) pobrania przez płatnika podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej,
- 3) zapłaty przez płatnika lub inkasenta należności wynikającej z decyzji o odpowiedzialności płatnika (inkasenta), jeżeli świadczenie to było nienależne lub zostało określone w wysokości większej od należnej.

§ 2. Jeżeli, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, podatnik jest obowiązany do wpłacania zaliczek na podatek, a także gdy zaliczki na podatek są pobierane przez płatnika, nadpłata powstaje z dniem złożenia:

- 1) zeznania rocznego — dla podatników podatku dochodowego od osób fizycznych,

- 2) zeznania wstępnego — dla podatników podatku dochodowego od osób prawnych,
- 3) deklaracji podatku akcyzowego — dla podatników podatku akcyzowego.

Art. 75. § 1. Nadpłaty podlegają zaliczeniu z urzędu na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań podatkowych, a w razie ich braku podlegają zwrotowi z urzędu, chyba że podatnik złoży wniosek o zaliczenie nadpłaty w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych.

§ 2. Nadpłatę wynikającą z zaliczek na podatek zwraca się po zakończeniu okresu, za który rozlicza się podatek; jeżeli jednak nadpłata wynika z decyzji wydanej na podstawie art. 79 § 1, zwrot nadpłaty następuje w terminie określonym w art. 76 § 1 pkt 1 lit. e).

§ 3. Organ podatkowy może, na wniosek podatnika, dokonać wcześniejszego zwrotu nadpłaty, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi okolicznościami.

Art. 76. § 1. Nadpłata podlega zwrotowi w terminie:

- 1) 30 dni od dnia wydania decyzji o:
 - a) zmianie decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego lub określającej wysokość zaległości podatkowej,
 - b) zmianie decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
 - c) uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego lub określającej wysokość zaległości podatkowej,
 - d) uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
 - e) stwierdzeniu nadpłaty,
- 2) 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 73 § 2,
- 3) 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania lub deklaracji, o których mowa w art. 74 § 2.

§ 2. Zwrot nadpłaty następuje na rachunek bankowy podatnika, płatnika lub inkasenta.

§ 3. Na wniosek podatnika, płatnika lub inkasenta nie obowiązanych do posiadania rachunku bankowego zwrot nadpłaty następuje w gotówce.

Art. 77. § 1. Nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę pobieranych od zaległości podatkowych.

§ 2. Oprocentowanie przysługuje:

- 1) w przypadkach przewidzianych w art. 76 § 1 pkt 1 lit. a)—d) — od dnia powstania nadpłaty,
- 2) w przypadku przewidzianym w art. 76 § 1 pkt 1 lit. e) — od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty:
 - a) jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie miesiąca od dnia wydania decyzji o stwierdzeniu nadpłaty,

b) jeżeli decyzja w sprawie stwierdzenia nadpłaty nie została wydana w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty,

- 3) w przypadku przewidzianym w art. 76 § 1 pkt 3 — od dnia powstania nadpłaty, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania lub deklaracji, o których mowa w art. 73 § 2,

do dnia zwrotu nadpłaty lub do dnia złożenia wniosku o zaliczenie nadpłaty na poczet bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych.

§ 3. W przypadku przewidzianym w art. 76 § 1 pkt 2 oprocentowanie przysługuje za okres:

- 1) od dnia powstania nadpłaty do dnia jej zwrotu — pod warunkiem złożenia przez podatnika wniosku o zwrot nadpłaty w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego o utracie mocy obowiązującej w całości lub w części aktu normatywnego lub dnia, w którym uchylono lub zmieniono w całości lub w części ten akt,
- 2) od dnia powstania nadpłaty do trzydziestego dnia od dnia ogłoszenia przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego o utracie mocy obowiązującej w całości lub w części aktu normatywnego lub dnia, w którym uchylono lub zmieniono w całości lub w części ten akt — jeżeli wniosek, o którym mowa w pkt 1, został złożony po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego o utracie mocy obowiązującej w całości lub w części aktu normatywnego lub dnia, w którym uchylono lub zmieniono w całości lub w części ten akt.

§ 4. Za dzień zwrotu nadpłaty uważa się dzień:

- 1) obciążenia rachunku bankowego organu podatkowego na podstawie polecenia przelewu,
- 2) wypłacenia kwoty nadpłaty przez organ podatkowy lub postawienia nadpłaty do dyspozycji podatnika.

Art. 78. § 1. Prawo do zwrotu nadpłaty wygasa po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin określony w art. 76 § 1.

§ 2. Po upływie terminu określonego w § 1 wygasa również prawo do żądania zaliczenia nadpłaty na poczet bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych.

§ 3. Złożenie wniosku o zwrot nadpłaty lub o zaliczenie nadpłaty na poczet bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych przerywa bieg terminu do zwrotu nadpłaty.

Rozdział 10

Stwierdzenie nadpłaty

Art. 79. § 1. Jeżeli podatnik kwestionuje zasadność pobrania przez płatnika podatku albo wysokość pobranego podatku, może złożyć żądanie stwierdzenia nadpłaty podatku.

§ 2. Uprawnienie określone w § 1 przysługuje również:

- 1) podatnikom, których zobowiązanie podatkowe powstaje w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, jeżeli:
 - a) w zeznaniach (deklaracjach), o których mowa w art. 74 § 2, wykazali zobowiązanie podatkowe nienależne bądź w wysokości większej od należnej i wpłacili zadeklarowany podatek albo wykazali kwotę nadpłaty w wysokości mniejszej od należnej,
 - b) w deklaracjach innych niż wymienione w art. 74 § 2 pkt 3 wykazali zobowiązanie podatkowe nienależne lub w wysokości większej od należnej i wpłacili zadeklarowany podatek albo wykazali kwotę podatku przypadającego do zwrotu w wysokości mniejszej od należnej,
 - c) nie będąc obowiązany do składania zeznań (deklaracji), dokonali wpłaty podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej,
- 2) płatnikom lub inkasentom, jeżeli w składanych przez nich deklaracjach wykazali oraz wpłacili podatek w wysokości większej od pobranego.

§ 3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach, o których mowa w § 1.

Art. 80. § 1. Prawo do żądania stwierdzenia nadpłaty wygasa:

- 1) w przypadkach, o których mowa w art. 79 § 1, po upływie 5 lat od dnia:
 - a) pobrania przez płatnika podatku nienależnie lub w wysokości większej od należnej,
 - b) złożenia zeznania, o którym mowa w art. 74 § 2 pkt 1,
 - c) uprawomocnienia się decyzji o uchyleniu lub zmianie decyzji, na podstawie której płatnik dokonał obliczenia podatku,
- 2) w przypadkach, o których mowa w art. 79 § 2 pkt 1 lit. a) i b) — po upływie 5 lat od dnia złożenia zeznania (deklaracji), w którym wykazano zobowiązanie podatkowe w wysokości większej od należnej albo kwotę nadpłaty lub podatku przypadających do zwrotu w wysokości mniejszej od należnej,
- 3) w przypadku, o którym mowa w art. 79 § 2 pkt 1 lit. c) — po upływie 5 lat od dnia, w którym dokonano wpłaty podatku,
- 4) w przypadku, o którym mowa w art. 79 § 2 pkt 2 — po upływie 5 lat od dnia złożenia deklaracji, w której wykazano pobrany podatek w wysokości większej od należnej.

§ 2. Przepisów art. 79 § 2 pkt 1 lit. b) oraz § 1 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli ustawy podatkowe przewidują odmienny tryb zwrotu podatku.

Art. 81. § 1. Podatnicy, których zobowiązanie podatkowe powstało w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, korygują uprzednio złożoną deklarację w razie:

- 1) złożenia wniosku o zwrot nadpłaty w trybie przewidzianym w art. 73 § 2,
- 2) wydania przez organ podatkowy decyzji na podstawie art. 79 § 1 lub 2.

§ 2. Uprawnienie do skorygowania deklaracji przysługuje również:

- 1) podatnikom, którzy w złożonej deklaracji wykazali zobowiązanie podatkowe w wysokości mniejszej od należnej albo kwotę nadpłaty w wysokości większej od należnej,
- 2) płatnikom lub inkasentom — w przypadkach określonych w art. 79 § 2 pkt 2.

§ 3. W przypadku skorygowania deklaracji organ podatkowy nie stosuje kar przewidzianych w ustawie karnej skarbowej.

§ 4. Uprawnienie, o którym mowa w § 2:

- 1) ulega zawieszeniu na czas trwania postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej — w zakresie zobowiązań podatkowych, których dotyczy postępowanie lub kontrola,
- 2) przysługuje nadal — w zakresie, w jakim organ podatkowy w toku postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej nie stwierdził naruszenia prawa lub nie wydał decyzji określającej wysokość należności podatkowej.

§ 5. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i szczegółowe zasady korygowania deklaracji w sprawach niektórych zobowiązań podatkowych,
- 2) inne przypadki uprawniające podatnika do:
 - a) skorygowania uprzednio złożonej deklaracji,
 - b) złożenia deklaracji, jeśli jej nie złożył, mimo że był do tego obowiązany.

Rozdział 11

Informacje podatkowe

Art. 82. § 1. Osoby prawne, jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub wykonujące wolny zawód są obowiązane do sporządzania i przekazywania informacji:

- 1) na pisemne żądanie organu podatkowego — o zdarzeniach wynikających ze stosunków cywilnoprawnych albo z prawa pracy, mogących mieć wpływ na powstanie obowiązku podatkowego lub wysokość zobowiązania podatkowego osób lub jednostek, z którymi zawarto umowę,
- 2) bez wezwania przez organ podatkowy — o umowach zawartych z osobami zagranicznymi.

§ 2. Banki, na pisemne żądanie urzędów skarbowych, obowiązane są do sporządzania i przekazywania informacji dotyczących numerów rachunków bankowych podmiotów, o których mowa w § 1, oraz przekaza-

zywania danych umożliwiających identyfikację posiadaczy tych rachunków.

§ 3. Banki oraz inne instytucje finansowe, na pisemne żądanie Ministra Finansów oraz jego upoważnionego przedstawiciela, są obowiązane do udzielenia informacji w razie wystąpienia władz podatkowych państw obcych — w zakresie i na zasadach wynikających z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.

§ 4. Żądanie, o którym mowa w § 3, oznacza się klauzulą: „Tajemnica skarbowa”, a jego przekazanie następuje w trybie przewidzianym dla dokumentów zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę służbową w rozumieniu przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

§ 5. Organ podatkowy określa zakres żądanych informacji, o których mowa w § 1 i 2, oraz termin ich przekazania.

§ 6. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) przypadki oraz zakres informacji, o których mowa w § 1 pkt 2, a także szczegółowe zasady, termin i tryb ich sporządzania i przekazywania,
- 2) organy administracji rządowej lub samorządowej obowiązane do przekazywania informacji podatkowych bez wezwania przez organ podatkowy, zakres tych informacji, a także tryb ich sporządzania oraz terminy przekazywania.

Art. 83. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb przekazywania informacji, o których mowa w art. 82 § 1, przez organy lub jednostki podległe tym ministrom.

Art. 84. § 1. Sądy, komornicy sądowi oraz notariusze są obowiązani sporządzać i przekazywać właściwym organom podatkowym informacje wynikające ze zdarzeń prawnych, które mogą spowodować powstanie zobowiązania podatkowego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Finansów, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje informacji, ich zakres, terminy oraz sposób przekazywania informacji przez sądy, komorników sądowych i notariuszy.

Art. 85. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) grupy podmiotów obowiązanych do:
 - a) składania zeznań, wykazów, informacji lub deklaracji oraz ustalać zakres danych zawartych w tych dokumentach, a także terminy ich składania i rodzaje dokumentów, które powinny być do nich dołączone,
 - b) prowadzenia ksiąg lub ewidencji oraz określać rodzaje i sposoby prowadzenia tych dokumentów, szczegółowe warunki, jakim powinny one

odpowiadać, aby stanowiły dowód pozwalający na określenie zobowiązań podatkowych,

- 2) szczegółowy zakres obowiązków związanych z prowadzeniem ksiąg lub ewidencji.

Art. 86. § 1. Podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych przechowują księgi i związane z ich prowadzeniem dokumenty przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym księgi były prowadzone.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy podatników, którzy zgodnie z odrębnymi przepisami są obowiązani do złożenia ksiąg podatkowych wraz z zeznaniem podatkowym.

Rozdział 12

Rachunki

Art. 87. § 1. Podatnicy prowadzący działalność gospodarczą lub wykonujący wolny zawód obowiązani są — na żądanie kupującego lub usługobiorcy — wystawić rachunek potwierdzający dokonanie sprzedaży lub wykonanie usługi.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy rolników sprzedających produkty roślinne i zwierzęce pochodzące z własnej hodowli, nie przerobione sposobem przemysłowym, chyba że sprzedaż jest dokonywana w ich odrębnych, stałych miejscach sprzedaży, poza obrębem uprawy lub hodowli.

§ 3. Podatnicy wymienieni w § 1, od których zażądano rachunku przed wykonaniem usługi lub wydaniem towaru, wystawiają rachunek nie później niż w terminie 7 dni od dnia wykonania usługi lub wydania towaru. Jeżeli jednak żądanie wystawienia rachunku zostało zgłoszone po wykonaniu usługi lub wydaniu towaru, wystawienie rachunku następuje w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia żądania.

§ 4. Podatnik nie ma obowiązku wystawienia rachunku, jeżeli żądanie zostało zgłoszone po upływie 3 miesięcy od dnia wydania towaru lub wykonania usługi.

§ 5. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji, które muszą być zawarte w rachunkach, oraz wymogi, którym rachunki powinny odpowiadać.

Art. 88. § 1. Podatnicy wystawiający rachunki są obowiązani kolejno je numerować i przechowywać kopie tych rachunków w kolejności ich wystawienia przez 5 lat kalendarzowych, licząc od końca roku, w którym wystawiono rachunek.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do podatników obowiązanych do żądania rachunków.

Art. 89. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) grupy podatników zwolnionych z obowiązku wystawiania rachunków, o których mowa w art. 87 § 1,

- 2) przypadki, w których podatnicy są obowiązani do:
 - a) dokumentowania rachunkami nabycia towarów lub usług,
 - b) prowadzenia ewidencji rachunków dokumentujących nabycie towarów lub usług,
- 3) dodatkowe obowiązki ewidencyjne związane z nabyciem niektórych towarów lub usług przez podatników nie obowiązanych do prowadzenia ksiąg.

Art. 90. Podatnicy, na których, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 89 pkt 2 lit. a), nałożono obowiązek dokumentowania rachunkami nabycia towarów lub usług, składają żądanie wystawienia rachunku nie później niż w dniu zawarcia umowy. Przepis art. 87 § 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 13

Odpowiedzialność solidarna

Art. 91. Do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dla zobowiązań cywilnoprawnych.

Art. 92. § 1. Jeżeli, zgodnie z ustawami podatkowymi, podatnicy ponoszą solidarną odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe, a zobowiązania te powstają w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 2, odpowiedzialnymi solidarnie są podatnicy, którym doręczono decyzję ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do zobowiązań podatkowych pobieranych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego. W tym przypadku zasady odpowiedzialności solidarnej stosuje się z chwilą doręczenia decyzji (nakazu płatniczego) osobie, na którą, zgodnie z odrębnymi przepisami, wystawia się decyzję (nakaz płatniczy).

Rozdział 14

Prawa i obowiązki następców prawnych

Art. 93. § 1. Jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, osoba prawna powstała w wyniku:

- 1) przekształcenia innej osoby prawnej,
- 2) połączenia się osób prawnych

— wstępuje we wszelkie, przewidziane w przepisach prawa podatkowego, prawa i obowiązki przekształconej osoby prawnej albo każdej z łączących się osób prawnych.

§ 2. Jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, spółka nie mająca osobowości prawnej powstała w wyniku przekształcenia:

- 1) spółki cywilnej w spółkę jawną,
- 2) spółki jawnej w spółkę komandytową,
- 3) przedsiębiorstwa kupca jednoosobowego w spółkę jawną,

- 4) przedsiębiorstwa podmiotu gospodarczego w spółkę komandytową

— wstępuje we wszelkie, przewidziane w przepisach prawa podatkowego, prawa i obowiązki przekształconego podmiotu.

§ 3. Jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, w przewidziane przepisami prawa podatkowego uprawnienia osoby prawnej wykreślonej z właściwego rejestru na skutek jej podziału:

- 1) wstępują osoby prawne powstałe w wyniku podziału — w zakresie uprawnień majątkowych,
- 2) wstępuje wskazana w akcie o podziale jedna z nowo utworzonych osób prawnych — w zakresie uprawnień niemajątkowych.

§ 4. Przepisy § 1—3 stosuje się również do praw i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych wydanych na podstawie przepisów prawa podatkowego.

Art. 94. Przepisy art. 93 § 1 i 4, z zastrzeżeniem art. 95, stosuje się również do nabywców przedsiębiorstw państwowych oraz do spółek, które na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych nabyły lub przejęły te przedsiębiorstwa.

Art. 95. § 1. Odpowiedzialność nabywców lub spółek, o których mowa w art. 94, z tytułu:

- 1) odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych zlikwidowanego przedsiębiorstwa,
- 2) oprocentowania przypadających do zwrotu zaliczek naliczonego podatku od towarów i usług

— ograniczona jest do odsetek (oprocentowania) naliczonych do dnia wykreślenia przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw państwowych.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności Skarbu Państwa lub gminy z tytułu oprocentowania nadpłat oraz oprocentowania zwrotu różnicy podatku od towarów i usług.

Art. 96. Odsetki za zwłokę oraz oprocentowanie, o których mowa w art. 95, naliczane są nadal:

- 1) po upływie 14 dni od dnia doręczenia spółce decyzji określającej wysokość zaległości podatkowej lub wydania decyzji w sprawie zwrotu zaliczek naliczonego podatku od towarów i usług,
- 2) począwszy od dnia otrzymania przez organ podatkowy wniosku o zwrot nadpłaty lub o zwrot różnicy podatku od towarów i usług.

Art. 97. § 1. Spadkobiercy podatnika, z zastrzeżeniem § 2, przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy.

§ 2. Jeżeli, na podstawie przepisów prawa podatkowego, spadkodawcy przysługiwały prawa o charakterze niemajątkowym, związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, uprawnienia te przechodzą na spadkobierców pod warunkiem dalszego prowadzenia tej działalności na ich rachunek.

Art. 98. § 1. Do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

§ 2. Spadkobiercy ponoszą również odpowiedzialność za:

- 1) pobrane, a nie wpłacone podatki z tytułu sprawowanej przez spadkodawcę funkcji płatnika lub inkasenta,
- 2) odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy,
- 3) nie zwrócone przez spadkodawcę zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług oraz ich oprocentowanie,
- 4) opłatę prolongacyjną,
- 5) koszty postępowania egzekucyjnego.

§ 3. Na wniosek osoby, która uprawdopodobni, że może być spadkobiercą, organ podatkowy wydaje zaświadczenie o wysokości znanych temu organowi, wymienionych w § 1 i 2, zobowiązań spadkodawcy.

Art. 99. Bieg terminów przewidzianych w art. 70, 71, 76 § 1 oraz art. 78 § 1 ulega zawieszeniu od dnia śmierci spadkodawcy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy.

Art. 100. § 1. O zakresie odpowiedzialności spadkobierców orzekają, w odrębnych decyzjach, organy podatkowe właściwe ze względu na miejsce zamieszkania spadkodawcy.

§ 2. W decyzji, o której mowa w § 1, organ podatkowy określa wysokość:

- 1) zaległości podatkowych z tytułu poszczególnych zobowiązań podatkowych spadkodawcy oraz odsetek za zwłokę od tych zaległości,
- 2) pobranych, a nie wpłaconych podatków z tytułu sprawowanej przez spadkodawcę funkcji płatnika lub inkasenta,
- 3) nie zwróconych przez spadkodawcę zaliczek naliczonego podatku od towarów i usług oraz ich oprocentowania,
- 4) opłaty prolongacyjnej,
- 5) kosztów postępowania egzekucyjnego.

§ 3. Termin płatności należności wymienionych w § 2 wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 101. § 1. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy oraz oprocentowanie nie zwróconych zaliczek naliczonego podatku od towarów i usług naliczane są do dnia otwarcia spadku.

§ 2. Odsetki za zwłokę oraz oprocentowanie, o których mowa w § 1, naliczane są nadal w przypadku niedotrzymania przez spadkobierców terminu określonego w art. 100 § 3.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do należnych od spadkodawcy kosztów postępowania egzekucyjnego.

Art. 102. Przepisy art. 100 i 101 stosuje się, jeżeli:

- 1) w stosunku do spadkodawcy nie zostało wszczęte postępowanie podatkowe lub
- 2) postępowanie podatkowe, którego stroną był spadkodawca, zostało zakończone decyzją ostateczną.

Art. 103. § 1. Organy podatkowe zawiadamiają spadkobierców o złożonych przez spadkodawcę odwołaniach od decyzji, zażaleniach na postanowienia oraz skargach do sądu administracyjnego, o decyzjach wydanych na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 lub 2, a także o decyzjach i postanowieniach, które zostały doręczone spadkodawcy, a w dniu jego śmierci nie upłynął jeszcze termin do złożenia odwołania, zażalenia lub skargi do sądu administracyjnego.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, terminy do złożenia odwołania, zażalenia lub skargi do sądu administracyjnego biegną ponownie od dnia doręczenia zawiadomienia.

Art. 104. § 1. Jeżeli spadkodawca był podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, organ podatkowy informuje spadkobierców o wysokości dochodu lub przychodu spadkodawcy oraz o wysokości wpłaconych zaliczek na podatek lub podatku, podając równocześnie przypadającą do zapłacenia kwotę podatku lub kwotę nadpłaty.

§ 2. Jeżeli spadkodawca poniósł wydatki uprawniające do ulg lub odliczeń, spadkobierca w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w § 1, zawiadamia organ podatkowy o wysokości poniesionych wydatków.

§ 3. Po upływie terminu, o którym mowa w § 2, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego spadkodawcy lub wysokość nadpłaty.

§ 4. Termin płatności podatku wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w § 3.

Art. 105. § 1. Oprocentowanie z tytułu przypadających na rzecz spadkodawcy nadpłat oraz zwrotów podatków naliczane jest do dnia otwarcia spadku.

§ 2. Oprocentowanie naliczane jest nadal po upływie 45 dni od dnia złożenia organowi podatkowemu przez spadkobierców prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku.

§ 3. Należne spadkodawcy nadpłaty oraz zwroty podatków, a także oprocentowanie z tych tytułów zwracane są poszczególnym spadkobiercom w proporcji określonej w ich zgodnym oświadczeniu woli, pod warunkiem złożenia tego oświadczenia nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia postanowienia, o którym mowa w § 2.

§ 4. W razie niezłożenia oświadczenia woli w terminie, o którym mowa w § 3, kwoty należnych nadpłat i zwrotów podatków, a także kwoty oprocentowania z tych tytułów składane są do depozytu urzędu skarbowego. Koszty przechowywania ponoszą spadkobiercy.

Art. 106. § 1. Zapisobierca, który otrzymał należny mu zapis, ponosi odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe spadkodawcy.

§ 2. Zakres odpowiedzialności zapisobiercy ograniczony jest do wartości otrzymanego zapisu.

§ 3. Do odpowiedzialności zapisobiercy stosuje się odpowiednio art. 97 § 1 oraz art. 98—104.

Rozdział 15

Odpowiedzialność podatkowa osób trzecich

Art. 107. § 1. W przypadkach i w zakresie przewidzianych w niniejszym rozdziale za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie.

§ 2. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za:

- 1) podatki nie pobrane oraz pobrane, a nie wpłacone przez płatników lub inkasentów,
- 2) odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych,
- 3) nie zwrócone w terminie zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług oraz za oprocentowanie tych zaliczek,
- 4) koszty postępowania egzekucyjnego.

Art. 108. § 1. O odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej organ podatkowy orzeka w decyzji.

§ 2. Decyzja, o której mowa w § 1, nie może zostać wydana:

- 1) przed upływem 14 dni od dnia doręczenia podatnikowi decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) przed dniem doręczenia:
 - a) decyzji określającej wysokość zaległości podatkowej,
 - b) decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
 - c) decyzji w sprawie zwrotu zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług.

§ 3. Egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna.

Art. 109. W razie wydania decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej przepisy art. 47 § 1, art. 48 § 1 pkt 1 i 2, art. 51 § 1, art. 64, 66 oraz 67 § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 110. § 1. Rozwiedziony małżonek podatnika odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z byłym małżonkiem za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w czasie trwania wspólności majątkowej, jednakże tylko do wysokości wartości przypadającego mu udziału w majątku wspólnym.

§ 2. Odpowiedzialność, o której mowa w § 1, nie obejmuje:

- 1) nie pobranych należności wymienionych w art. 107 § 2 pkt 1,
- 2) odsetek za zwłokę oraz kosztów egzekucyjnych powstałych po dniu uprawomocnienia się orzeczenia o rozwodzie.

Art. 111. § 1. Członek rodziny podatnika odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem prowadzącym działalność gospodarczą lub wykonującym wolny zawód za zaległości podatkowe wynikające z tej działalności i powstałe w okresie, w którym stałe współdziałał z podatnikiem w jej wykonywaniu, osiągając korzyści z prowadzonej przez niego działalności.

§ 2. Odpowiedzialność, o której mowa w § 1, nie dotyczy osób, które w okresie stałego współdziałania z podatnikiem były osobami, wobec których na podatniku ciążył obowiązek alimentacyjny — w zakresie wynikającym z obowiązku alimentacyjnego.

§ 3. Za członków rodziny podatnika uważa się zstępnych, wstępnych, rodzeństwo, małżonków zstępnych, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz pozostającą z podatnikiem w faktycznym pożyciu.

§ 4. Przepis § 1 stosuje się również do małżonków, którzy zawarli umowę o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej bądź których ustawowa wspólność majątkowa została zniesiona przez sąd.

§ 5. Odpowiedzialność, o której mowa w § 1:

- 1) ograniczona jest do wysokości uzyskanych korzyści,
- 2) nie obejmuje nie pobranych należności wymienionych w art. 107 § 2 pkt 1, z wyjątkiem należności, które nie zostały pobrane od osób wymienionych w § 3.

Art. 112. § 1. Nabywca przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do nabywców środków trwałych, jeżeli zgodnie z odrębnymi przepisami środki te były ujęte w prowadzonej przez zbywcę ewidencji lub wykazie środków trwałych, a ich wartość w dniu zbycia wynosi co najmniej 10 000 złotych.

§ 3. Zakres odpowiedzialności nabywcy ograniczony jest do wartości nabytego przedsiębiorstwa, jego zorganizowanej części lub środka trwałego.

§ 4. W przypadku zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa lub środka trwałego zakres odpowiedzialności nabywcy ograniczony jest ponadto do wysokości zaległości podatkowych w takiej części, w jakiej wartość nabytej zorganizowanej części przedsiębiorstwa lub nabytego środka trwałego pozostaje do wartości środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych przedsiębiorstwa, które jest lub było prowadzone przez zbywcę.

§ 5. Zakres odpowiedzialności nabywcy nie obejmuje:

- 1) należności wymienionych w art. 107 § 2 pkt 1,
- 2) odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych oraz oprocentowania, o którym mowa w art. 107 § 2 pkt 3, powstałych po dniu nabycia.

§ 6. Przepisów § 4 i 5 nie stosuje się do nabywców będących członkami rodziny podatnika, o których mowa w art. 111 § 3.

§ 7. Nabywający, za zgodą zbywającego, może wystąpić do organów podatkowych właściwych miejscowo dla zbywającego o wydanie zaświadczenia o wysokości jego zaległości podatkowych.

§ 8. W zaświadczeniu, o którym mowa w § 7, organ podatkowy określa wysokość zaległości podatkowych zbywającego na dzień wydania zaświadczenia. Nabywca nie odpowiada za zaległości podatkowe, które nie zostały wykazane w zaświadczeniu.

§ 9. Nabywca odpowiada również za zaległości podatkowe zbywcy powstałe po dniu wydania zaświadczenia, a przed dniem nabycia przedsiębiorstwa, jego zorganizowanej części lub środka trwałego, jeżeli od dnia wydania zaświadczenia do dnia zbycia:

- 1) upłynęło 30 dni — w przypadku zbycia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części,
- 2) upłynęły 3 dni — w przypadku zbycia środka trwałego.

Art. 113. Jeżeli podatnik, za zgodą innej osoby, w celu zatajenia prowadzenia działalności gospodarczej lub rzeczywistych rozmiarów tej działalności, posługuje się lub posługiwał się imieniem i nazwiskiem, nazwą lub firmą tej osoby, osoba ta ponosi solidarną odpowiedzialność z podatnikiem całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe powstałe podczas prowadzenia tej działalności.

Art. 114. § 1. Dzierżawca nieruchomości odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem będącym właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub posiadaczem samoistnym nieruchomości za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań podatkowych, wynikających z opodatkowania nieruchomości, powstałych podczas trwania dzierżawy.

§ 2. Zakres odpowiedzialności dzierżawcy nie obejmuje należności wymienionych w art. 107 § 2.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do użytkownika nieruchomości.

Art. 115. § 1. Wspólnik spółki cywilnej, jawnej, a także komandytowej, nie będący komandytariuszem, odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki lub wspólników, wynikające z działalności spółki.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do byłego wspólnika, jeżeli wynikające z działalności spółki zaległości podatkowe spółki oraz innych wspólników powstały w okresie, gdy był on wspólnikiem.

§ 3. W razie rozwiązania spółki nie stosuje się terminów przewidzianych w art. 108 § 2.

§ 4. Orzeczenie o odpowiedzialności, o której mowa w § 1, za zaległości podatkowe spółki z tytułu zobowiązań podatkowych, powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, nie wymaga uprzedniego wydania decyzji określającej wysokość zaległości podatkowych spółki.

Art. 116. § 1. Za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjnej odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, chyba że członek zarządu wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono upadłość lub wszczęto postępowanie układowe albo że niezgłoszenie upadłości oraz brak postępowania układowego nastąpiły nie z jego winy, bądź też wskaże on mienie, z którego egzekucja jest możliwa.

§ 2. Odpowiedzialność członków zarządu spółki określona w § 1 obejmuje zobowiązania podatkowe, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członków zarządu spółki.

Art. 117. § 1. Osoba prawna powstała w wyniku podziału innej osoby prawnej odpowiada za zaległości podatkowe tej osoby całym swoim majątkiem solidarnie z:

- 1) innymi osobami prawnymi powstałymi w wyniku podziału,
- 2) innymi osobami prawnymi powstałymi w wyniku podziału oraz z osobą prawną, która uległa podziałowi.

§ 2. W przypadku określonym w § 1 pkt 2 odpowiedzialność obejmuje zaległości podatkowe osoby prawnej, która uległa podziałowi, z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych do dnia podziału.

Art. 118. § 1. Nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeżeli od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło 5 lat.

§ 2. Przedawnienie zobowiązania wynikającego z decyzji, o której mowa w § 1, następuje po upływie 3 lat od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja

o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej została wydana.

Art. 119. § 1. Kwoty, o których mowa w art. 41 § 1 pkt 2 i w art. 112 § 2, podlegają w każdym roku podwyższeniu w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszych dwóch kwartalach danego roku w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

§ 2. Minister Finansów, w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego, ogłasza, w drodze obwieszczenia, do dnia 15 sierpnia danego roku, kwoty, o których mowa w art. 41 § 1 pkt 2 i w art. 112 § 2.

DZIAŁ IV

Postępowanie podatkowe

Rozdział 1

Zasady ogólne

Art. 120. Organy podatkowe działają na podstawie przepisów prawa.

Art. 121. § 1. Postępowanie podatkowe powinno być prowadzone w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych.

§ 2. Organy podatkowe w postępowaniu podatkowym obowiązane są na wniosek strony udzielać niezbędnych informacji o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania.

Art. 122. W toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy.

Art. 123. § 1. Organy podatkowe obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

§ 2. Organ podatkowy może odstąpić od zasady przewidzianej w § 1, jeżeli w wyniku postępowania wszczętego na wniosek strony zostanie wydana decyzja w całości uwzględniająca wniosek strony.

Art. 124. Organy podatkowe powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwianiu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez stosowania środków przymusu.

Art. 125. § 1. Organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.

§ 2. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwiane niezwłocznie.

Art. 126. Sprawy podatkowe załatwiane są w formie pisemnej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 127. Postępowanie podatkowe jest dwuinstancyjne.

Art. 128. Decyzje, od których nie służy odwołanie w postępowaniu podatkowym, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana tych decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania mogą nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w niniejszej ustawie oraz w ustawach podatkowych.

Art. 129. Postępowanie podatkowe jest jawne wyłączenie dla stron.

Rozdział 2

Wyłączenie pracownika organu podatkowego oraz organu podatkowego

Art. 130. § 1. Pracownik urzędu skarbowego, urzędu gminy (miasta), izby skarbowej, Ministerstwa Finansów oraz członek samorządowego kolegium odwoławczego podlega wyłączeniu od załatwiania spraw dotyczących zobowiązań podatkowych oraz innych spraw normowanych przepisami prawa podatkowego, w których:

- 1) jest stroną,
- 2) stroną jest jego małżonek, rodzeństwo, wstępny oraz zstępny,
- 3) stronami są osoby związane z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
- 4) był świadkiem lub biegłym albo był lub jest przedstawicielem podatnika, albo w których przedstawicielem podatnika jest jedna z osób wymienionych w pkt 2 i 3,
- 5) brał udział w wydaniu zaskarżonej decyzji,
- 6) zaistniały okoliczności, w związku z którymi wszczęto przeciw niemu postępowanie służbowe, dyscyplinarne lub karne,
- 7) stroną jest osoba pozostająca wobec niego w stosunku nadrzędności służbowej.

§ 2. Przyczyny wyłączenia od załatwienia sprawy trwają także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 3. Bezpośredni przełożony pracownika jest obowiązany na jego żądanie lub na żądanie strony albo z urzędu wyłączyć go od udziału w postępowaniu, jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności nie wymienionych w § 1, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności pracownika.

§ 4. Jeżeli nastąpi wyłączenie pracownika, naczelnik urzędu skarbowego, wójt, burmistrz (prezydent

miasta), dyrektor izby skarbowej lub Minister Finansów wyznaczają innego pracownika do prowadzenia sprawy.

§ 5. W przypadku wyłączenia członka samorządowego kolegium odwoławczego jego przewodniczący lub etatowy członek kolegium wyznaczają osobę uprawnioną do zastąpienia osoby wyłączonej. Jeżeli samorządowe kolegium odwoławcze na skutek wyłączenia jego członków nie może załatwić sprawy z braku wymaganego kworum, Minister Finansów wyznacza do załatwienia sprawy samorządowe kolegium odwoławcze w innym województwie.

Art. 131. § 1. Urząd skarbowy podlega wyłączeniu od załatwiania spraw dotyczących zobowiązań podatkowych lub innych spraw normowanych przepisami prawa podatkowego, w przypadku gdy sprawa dotyczy:

- 1) naczelnika urzędu skarbowego albo jego zastępcy,
- 2) dyrektora izby skarbowej albo jego zastępcy,
- 3) małżonka, rodzeństwa, wstępnych lub zstępnych osób wymienionych w pkt 1 albo 2,
- 4) osoby związanej stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli z osobą wymienioną w pkt 1 albo 2.

§ 2. W przypadku wyłączenia urzędu skarbowego z przyczyn określonych w:

- 1) § 1 pkt 1, a także pkt 3 lub 4 w związku z pkt 1 — sprawę załatwia urząd skarbowy wyznaczony przez właściwą izbę skarbową,
- 2) § 1 pkt 2, a także pkt 3 lub 4 w związku z pkt 2 — sprawę załatwia urząd skarbowy wyznaczony przez Ministra Finansów.

Art. 132. § 1. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) podlegają wyłączeniu od załatwiania spraw dotyczących ich zobowiązań podatkowych, a także ulg, odroczeń, umorzeń lub zaniechania poboru należności związanych z tymi zobowiązaniami.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do spraw dotyczących:

- 1) małżonka, rodzeństwa, wstępnych lub zstępnych wójta, burmistrza (prezydenta miasta),
- 2) osób związanych stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli z osobami wymienionymi w pkt 1 lub w § 1.

§ 3. W przypadku wyłączenia organu, o którym mowa w § 1, samorządowe kolegium odwoławcze wyznacza organ właściwy do załatwiania sprawy.

Rozdział 3

Strona

Art. 133. Stroną w postępowaniu podatkowym jest każdy, kto żąda czynności organu podatkowego, do którego czynność organu podatkowego się odnosi lub czy-

jego interesu działanie organu podatkowego chociażby pośrednio dotyczy.

Art. 134. § 1. Stroną w postępowaniu podatkowym jest podatnik, płatnik, inkasent lub ich następcy prawni, a także osoby trzecie wymienione w art. 110—117.

§ 2. Stroną w postępowaniu podatkowym może być również osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, inna niż wymieniona w § 1, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego, przed powstaniem obowiązku podatkowego, ciążą na niej szczególne obowiązki lub zamierza skorzystać z uprawnień wynikających z tego prawa.

Art. 135. § 1. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych strony ocenia się według przepisów prawa cywilnego, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 2. Osoby fizyczne nie posiadające zdolności do czynności prawnych działają przez swych ustawowych przedstawicieli.

§ 3. Strona nie będąca osobą fizyczną działa przez swego ustawowego przedstawiciela albo przez właściwy do tego organ.

§ 4. W razie śmierci strony w toku postępowania w sprawach dotyczących praw lub obowiązków podlegających dziedziczeniu na miejsce dotychczasowej strony wstępują jej następcy prawni.

§ 5. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio do następców prawnych, o których mowa w art. 93 i 94.

Art. 136. Strona może działać przez pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania.

Art. 137. § 1. Pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

§ 2. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie lub zgłoszone ustnie do protokołu.

§ 3. Pełnomocnik dotacza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa. Adwokat, radca prawny lub doradca podatkowy może sam uwierzytelnić odpis udzielonego mu pełnomocnictwa.

§ 4. W zakresie nie uregulowanym w § 1—3 stosuje się przepisy prawa cywilnego.

Art. 138. § 1. Organ podatkowy wystąpi do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby niezdolnej do czynności prawnych lub osoby nieobecnej, jeżeli przedstawiciel nie został już wyznaczony.

§ 2. W przypadku konieczności podjęcia niezbędnych czynności organ podatkowy wyznacza dla osoby nieobecnej przedstawiciela uprawnionego do działania w postępowaniu do czasu wyznaczenia dla niej przedstawiciela przez sąd.

§ 3. Jeżeli osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej nie może prowadzić swoich spraw wskutek braku powołanych do tego organów, sąd, na wniosek organu podatkowego, może ustanowić dla niej kuratora.

Rozdział 4

Załatwianie spraw

Art. 139. § 1. Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

§ 2. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone na podstawie dowodów przedstawianych przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania.

§ 3. Załatwienie sprawy w postępowaniu odwoławczym powinno nastąpić nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia otrzymania odwołania przez organ odwoławczy.

§ 4. Do terminów określonych w § 1—3 nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

Art. 140. § 1. O każdym przypadku niezatawienia sprawy we właściwym terminie organ podatkowy obowiązany jest zawiadomić stronę, podając przyczyny niedotrzymania terminu i wskazując nowy termin załatwienia sprawy.

§ 2. Ten sam obowiązek ciąży na organie podatkowym również w przypadku, gdy niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu.

Art. 141. § 1. Na niezatawienie sprawy we właściwym terminie lub ustalonym na podstawie art. 140 stronie służy skarga do organu podatkowego wyższego stopnia.

§ 2. Organ podatkowy wymieniony w § 1, uznając skargę za uzasadnioną, wyznacza dodatkowy termin załatwienia sprawy oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezatawienia sprawy w terminie, a w razie potrzeby podejmuje środki zapobiegające naruszaniu terminów załatwiania spraw w przyszłości.

Art. 142. Pracownik organu podatkowego, który z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił sprawy w terminie lub nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 140 albo nie załatwił sprawy w dodatkowym terminie ustalonym zgodnie z art. 141 § 2, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej przepisami prawa.

Art. 143. § 1. Organ podatkowy może upoważnić pracownika kierowanej jednostki organizacyjnej do załatwiania spraw w jego imieniu i w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji, postanowień i zaświadczeń.

§ 2. Upoważnienie, o którym mowa w § 1, może być udzielone również:

- 1) pracownikom urzędu skarbowego — przez naczelnika urzędu skarbowego,
- 2) pracownikom izby skarbowej — przez dyrektora izby skarbowej.

§ 3. Upoważnienie udzielane jest w formie pisemnej.

Rozdział 5

Doręczenia

Art. 144. Organ podatkowy doręcza pisma za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez upoważnione osoby.

Art. 145. § 1. Pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela — temu przedstawicielowi.

§ 2. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi.

Art. 146. § 1. W toku postępowania strona oraz jej przedstawiciel lub pełnomocnik mają obowiązek zawiadomić organ podatkowy o każdej zmianie swego adresu.

§ 2. W razie zaniedbania obowiązku określonego w § 1, pismo uznaje się za doręczone pod dotychczasowym adresem, a organ podatkowy pozostawia pismo w aktach sprawy.

Art. 147. § 1. W razie wyjazdu za granicę na okres co najmniej 6 miesięcy, strona obowiązana jest do ustanowienia pełnomocnika do spraw doręczeń.

§ 2. Obowiązek, o którym mowa w § 1, ciąży również na zagranicznych osobach fizycznych, jeżeli nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca stałego pobytu.

§ 3. Ustanowienie pełnomocnika do spraw doręczeń zgłaszane jest organowi podatkowemu właściwemu w sprawie.

§ 4. W razie niedopełnienia obowiązków przewidzianych w § 1—3 pismo uważa się za doręczone:

- 1) pod dotychczasowym adresem — w przypadku, o którym mowa w § 1,
- 2) pod adresem ostatniego czasowego pobytu — w przypadku, o którym mowa w § 2.

Art. 148. § 1. Pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy.

§ 2. Pisma mogą być również doręczane:

- 1) w siedzibie organu podatkowego,
- 2) w miejscu pracy adresata — osobie upoważnionej do odbioru korespondencji.

§ 3. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w § 1 i 2, a także w innych uzasadnionych przypadkach pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie.

Art. 149. W przypadku nieobecności adresata w mieszkaniu pisma doręcza się za pokwitowaniem pełnoletniemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, gdy osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy umieszcza się zawiadomienie na drzwiach mieszkania adresata.

Art. 150. § 1. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób wskazany w art. 148 lub 149 organ podatkowy może wezwać publicznie adresata do odbioru pisma.

§ 2. Wezwanie publikowane jest dwukrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, w odstępie co najmniej 7 dni. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia drugiego wezwania.

Art. 151. Osobom prawnym oraz jednostkom organizacyjnym nie mającym osobowości prawnej pisma doręcza się w lokalu ich siedziby. Przepis art. 146 stosuje się odpowiednio.

Art. 152. § 1. Odbierający pismo potwierdza doręczenie pisma własnoręcznym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

§ 2. Jeżeli odbierający pismo nie może potwierdzić doręczenia lub uchyla się od tego, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

Art. 153. § 1. Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma przesłanego mu przez pocztę lub w inny sposób, pismo zwraca się nadawcy z adnotacją o odmowie jego przyjęcia i datą odmowy. Pismo wraz z adnotacją włącza się do akt sprawy.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, uznaje się, że pismo doręczone zostało w dniu odmowy jego przyjęcia przez adresata.

Art. 154. § 1. Pisma skierowane do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, które nie mają organów, doręcza się kuratorowi wyznaczonemu przez sąd.

§ 2. Pisma skierowane do osób fizycznych nie znanych z miejsca pobytu, dla których sąd nie wyznaczył przedstawiciela, doręcza się przedstawicielowi wyznaczonemu na podstawie art. 138 § 2.

§ 3. Pisma kierowane do osób korzystających ze szczególnych uprawnień wynikających z immunitetu dyplomatycznego lub konsularnego doręcza się w spo-

sób przewidziany w przepisach szczególnych, w umowach i przyjętych w zwyczajach międzynarodowych.

Rozdział 6

Wezwania

Art. 155. § 1. Organ podatkowy może wezwać stronę lub inne osoby do osobistego stawienia się w celu złożenia wyjaśnień lub zeznań bądź dokonania określonej czynności.

§ 2. Jeżeli osoba wezwana nie może stawić się z powodu choroby, kalectwa lub innej ważnej przyczyny, organ podatkowy może przyjąć wyjaśnienie lub zeznanie albo dokonać czynności w miejscu pobytu tej osoby.

Art. 156. § 1. Wezwany jest obowiązany do osobistego stawienia się tylko na obszarze województwa, w którym zamieszkuje lub przebywa.

§ 2. Jeżeli właściwym miejscowo do rozpatrzenia sprawy jest organ podatkowy mający siedzibę na obszarze województwa innego niż określone w § 1, osoba obowiązana do osobistego stawienia się może zastrzec, że chce stawić się przed organem właściwym do rozpatrzenia sprawy.

§ 3. W przypadku wszczęcia postępowania podatkowego z urzędu organ podatkowy w postanowieniu o wszczęciu postępowania poucza stronę o możliwości złożenia, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, zastrzeżenia, o którym mowa w § 2.

Art. 157. § 1. Jeżeli postępowanie podatkowe prowadzone jest przez organ podatkowy, którego siedziba nie znajduje się na obszarze województwa, w którym zamieszkuje lub przebywa osoba obowiązana do osobistego stawienia się, oraz jeżeli osoba ta nie złożyła zastrzeżenia, o którym mowa w art. 156 § 2, organ ten zwraca się do organu podatkowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu tej osoby o wezwanie jej w celu złożenia wyjaśnień lub zeznań albo dokonania innych czynności, związanych z prowadzonym postępowaniem.

§ 2. Zwracając się do innego organu podatkowego, organ prowadzący postępowanie określa okoliczności, które mają być przedmiotem wyjaśnień lub zeznań, albo czynności, jakie mają być dokonane.

Art. 158. Przepisów art. 156 § 1 oraz art. 157 nie stosuje się w przypadkach, w których charakter sprawy lub czynności wymaga osobistego stawienia się przed organem podatkowym prowadzącym postępowanie.

Art. 159. § 1. W wezwaniu należy wskazać:

- 1) nazwę i adres organu podatkowego,
- 2) imię i nazwisko osoby wzywanej,
- 3) w jakiej sprawie i w jakim charakterze oraz w jakim celu osoba ta zostaje wezwana,

- 4) czy osoba wezwana powinna stawić się osobiście lub przez pełnomocnika, czy też może złożyć wyjaśnienie lub zeznanie na piśmie,
- 5) termin, do którego żądanie powinno być spełnione, albo dzień, godzinę i miejsce zgłoszenia się osoby wzywanej lub jej pełnomocnika,
- 6) skutki prawne niezastosowania się do wezwania.

§ 2. Wezwanie powinno być podpisane przez pracownika organu podatkowego, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby podpisującej.

Art. 160. § 1. W sprawach uzasadnionych ważnym interesem adresata lub gdy stan sprawy tego wymaga, wezwania można dokonać telegraficznie lub telefonicznie albo przy użyciu innych środków łączności, z podaniem danych wymienionych w art. 159 § 1.

§ 2. Wezwanie przekazane w sposób określony w § 1 powoduje skutki prawne tylko wtedy, gdy nie ma wątpliwości, że dotarło do adresata we właściwej treści i w odpowiednim terminie.

Rozdział 7

Terminy

Art. 161. § 1. Jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Uptyw ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

§ 2. Terminy określone w tygodniach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który odpowiada początkowemu dniu terminu.

§ 3. Terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniu terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było — w ostatnim dniu tego miesiąca.

§ 4. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

§ 5. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo w polskiej placówce pocztowej albo złożono w polskim urzędzie konsularnym. Termin uważa się za zachowany również w przypadku, gdy przed jego upływem żołnierz lub członek załogi statku morskiego złożył je w dowództwie jednostki wojskowej lub kapitanowi statku, a także gdy osoba pozbawiona wolności złożyła pismo w administracji zakładu karnego.

Art. 162. § 1. W razie uchybienia terminu należy przywrócić termin na wniosek zainteresowanego, jeżeli uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.

§ 2. Podanie o przywrócenie terminu należy wnieść w ciągu 7 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi. Jednocześnie z wniesieniem podania należy dopełnić czynności, dla której był określony termin.

§ 3. Przywrócenie terminu do złożenia podania przewidzianego w § 2 jest niedopuszczalne.

§ 4. Przepisy § 1—3 stosuje się do terminów procesowych.

Art. 163. § 1. O przywróceniu terminu postanawia właściwy w sprawie organ podatkowy.

§ 2. O przywróceniu terminu do wniesienia odwołania lub zażalenia postanawia organ podatkowy właściwy do rozpatrzenia odwołania lub zażalenia.

§ 3. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, służy zażalenie.

Art. 164. Przed rozpatrzeniem podania o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania lub zażalenia organ podatkowy pierwszej instancji, na żądanie strony, może wstrzymać wykonanie decyzji lub postanowienia.

Rozdział 8

Wszczęcie postępowania

Art. 165. § 1. Postępowanie podatkowe wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu.

§ 2. Wszczęcie postępowania z urzędu następuje w formie postanowienia.

§ 3. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi podatkowemu.

§ 4. Datą wszczęcia postępowania z urzędu jest dzień doręczenia stronie postanowienia o wszczęciu postępowania.

Art. 166. § 1. W sprawach, w których prawa i obowiązki stron wynikają z tego samego stanu faktycznego oraz z tej samej podstawy prawnej i w których właściwy jest ten sam organ podatkowy, można wszcząć i prowadzić jedno postępowanie dotyczące więcej niż jednej strony.

§ 2. W sprawie połączenia postępowań organ podatkowy wydaje postanowienie, na które służy zażalenie.

Art. 167. § 1. Do czasu wydania decyzji przez organ pierwszej instancji strona może rozszerzyć zakres żądania lub zgłosić nowe żądanie, niezależnie od tego, czy żądanie to wynika z tej samej podstawy prawnej co dotychczasowe, pod warunkiem, że dotyczy tego samego stanu faktycznego.

§ 2. Odmowa uwzględnienia żądania w sprawie zmiany zakresu postępowania następuje w formie postanowienia, na które służy zażalenie.

Art. 168. § 1. Podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone na piśmie, telefonicznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, poczty elektronicznej, a także ustnie do protokołu.

§ 2. Podanie powinno zawierać co najmniej treść żądania, wskazanie osoby, od której pochodzi, oraz jej adresu, a także czynić zadość innym wymogom ustalonym w przepisach szczególnych.

§ 3. Podanie wniesione pisemnie albo ustnie do protokołu powinno być podpisane przez wnoszącego, a protokół ponadto przez pracownika, który go sporządził. Jeżeli podanie wnosi osoba, która nie może lub nie umie złożyć podpisu, podanie lub protokół podpisuje za nią inna osoba przez nią upoważniona, czyniąc o tym wzmiankę obok podpisu.

§ 4. Organ podatkowy obowiązany jest potwierdzić wniesienie podania, jeżeli wnoszący je tego zażąda.

Art. 169. § 1. Jeżeli podanie nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa, organ podatkowy zwraca wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego warunku spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również, jeżeli strona nie wniosła opłat, które zgodnie z odrębnymi przepisami powinny zostać uiszczone z góry.

§ 3. Organ podatkowy rozpatrzy jednak podanie nie spełniające warunku, o którym mowa w § 2, jeżeli:

- 1) za niezwłocznym rozpatrzeniem podania przemawiają względy społeczne lub ważny interes strony,
- 2) wniesienie podania stanowi czynność, dla której jest ustanowiony termin zawity,
- 3) podanie wniosła osoba zamieszkała za granicą.

§ 4. Organ podatkowy wydaje decyzję w sprawie pozostawienia podania bez rozpatrzenia.

Art. 170. § 1. Jeżeli organ podatkowy, do którego podanie wniesiono, jest niewłaściwy w sprawie, powinien niezwłocznie przekazać je organowi właściwemu, zawiadamiając o tym wnoszącego podanie.

§ 2. Podanie wniesione do organu niewłaściwego przed upływem terminu określonego przepisami prawa uważa się za wniesione z zachowaniem terminu.

Art. 171. § 1. Jeżeli podanie dotyczy kilku spraw podlegających załatwieniu przez różne organy, organ podatkowy, do którego wniesiono podanie, rozpatruje sprawę należącą do jego właściwości rzeczowej. Równocześnie organ podatkowy zawiadamia wnoszącego podanie, że w sprawach innych powinien wnieść odrębne podanie do właściwego organu, informując go o treści art. 66 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 2. Jeżeli organ podatkowy otrzyma podanie złożone zgodnie z zawiadomieniem, o którym mowa

w art. 66 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, podanie uważa się za złożone w dniu wniesienia pierwszego podania, z tym że nie wywołuje ono skutków w postaci skrócenia terminów określonych w art. 139 § 1 i 3.

§ 3. Jeżeli podanie wniesiono do organu niewłaściwego, a organu właściwego nie można ustalić na podstawie danych zawartych w podaniu, albo gdy z podania wynika, że właściwym w sprawie jest sąd, organ podatkowy zwraca podanie osobie, która je wniosła, z odpowiednim pouczeniem.

Rozdział 9

Protokoły i adnotacje

Art. 172. § 1. Organ podatkowy sporządza zwięzły protokół z każdej czynności postępowania mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie.

§ 2. W szczególności sporządza się protokół:

- 1) przyjęcia wniesionego ustnie podania,
- 2) przesłuchania strony, świadka i biegłego,
- 3) oględzin i ekspertyz dokonywanych przy udziale pracownika organu podatkowego,
- 4) ustnego ogłoszenia postanowienia.

Art. 173. § 1. Protokół sporządza się tak, aby z jego treści wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy nich obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby.

§ 2. Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy omówić w protokole.

Art. 174. § 1. Protokół przesłuchania powinien być odczytany i przedłożony do podpisu osobie zeznającej niezwłocznie po złożeniu zeznania.

§ 2. W protokołach przesłuchania osoby, która złożyła zeznanie w języku obcym, należy podać w przekładzie na język polski treść złożonego zeznania oraz wskazać osobę i adres tłumacza, który dokonał przekładu. Tłumacz powinien podpisać protokół przesłuchania.

Art. 175. Organ podatkowy może zezwolić na dołączenie do protokołu zeznania na piśmie podpisanego przez zeznającego oraz innych dokumentów mających znaczenie dla sprawy.

Art. 176. Skreśleń i poprawek w protokole należy tak dokonywać, aby wyrazy skreślone i poprawione były czytelne. Dokonanie skreśleń i poprawek powinno być potwierdzone w protokole przed jego podpisaniem.

Art. 177. Czynności organu podatkowego, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika dokonującego tych czynności.

Rozdział 10

Udostępnianie akt

Art. 178. § 1. W każdym stadium postępowania organ podatkowy obowiązany jest umożliwić stronie przeglądanie akt sprawy oraz sporządzanie z nich notatek, kopii lub odpisów.

§ 2. Czynności określone w § 1 dokonywane są w lokalu organu podatkowego w obecności pracownika tego organu.

§ 3. Strona może żądać uwierzytelnienia odpisów lub kopii akt sprawy lub wydania jej z akt sprawy uwierzytelnionych odpisów, jeżeli jest to uzasadnione jej ważnym interesem.

Art. 179. § 1. Przepisów art. 178 nie stosuje się do znajdujących się w aktach sprawy dokumentów objętych ochroną tajemnicy państwowej, a także do innych dokumentów, które organ podatkowy wyłączy z akt sprawy ze względu na interes publiczny.

§ 2. Odmowa umożliwienia stronie zapoznania się z dokumentami, o których mowa w § 1, sporządzania z nich notatek, kopii i odpisów, uwierzytelniania odpisów i kopii lub wydania uwierzytelnionych odpisów następuje w drodze postanowienia.

§ 3. Na postanowienie, o którym mowa w § 2, służy zażalenie.

Rozdział 11

Dowody

Art. 180. § 1. Jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być księgi podatkowe oraz inne dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz materiały i informacje zebrane w wyniku oględzin.

§ 2. Jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia, organ podatkowy odbiera od strony, na jej wniosek, oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania; przepis art. 196 § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 181. Dowodami w postępowaniu podatkowym są również:

- 1) deklaracje, które zgodnie z przepisami prawa podatkowego zostały złożone przez stronę,
- 2) informacje podatkowe pochodzące ze źródeł określonych w art. 82 § 1 i 2 oraz w art. 84 § 1,
- 3) inne dokumenty zgromadzone w toku czynności sprawdzających lub kontroli podatkowej.

Art. 182. § 1. Banki, na pisemne żądanie naczelnika urzędu skarbowego wydane w związku z postępowaniem podatkowym wszczętym przez urząd skarbowy, są obowiązane do sporządzania i przekazywania informacji dotyczących strony postępowania w zakresie:

- 1) posiadanych rachunków bankowych lub rachunków oszczędnościowych, liczby tych rachunków, a także obrotów i stanów tych rachunków,
- 2) posiadanych rachunków pieniężnych lub rachunków papierów wartościowych, liczby tych rachunków, a także obrotów i stanów tych rachunków,
- 3) zawartych umów kredytowych lub umów pożyczek pieniężnych, a także umów depozytowych,
- 4) nabytych za pośrednictwem banków akcji Skarbu Państwa lub obligacji Skarbu Państwa, a także obrotu tymi papierami wartościowymi,
- 5) obrotu wydawanymi przez banki certyfikatami depozytowymi lub innymi papierami wartościowymi.

§ 2. Przepisy § 1 pkt 2 i 4 stosuje się również do domów maklerskich.

§ 3. Towarzystwa funduszy powierniczych i towarzystwa funduszy inwestycyjnych, na pisemne żądanie naczelnika urzędu skarbowego, są obowiązane do sporządzania informacji o umorzonych jednostkach uczestnictwa. Przepis § 1 w części dotyczącej wystąpienia z żądaniem stosuje się odpowiednio.

Art. 183. Z żądaniem sporządzenia i przekazania informacji, o których mowa w art. 182, naczelnik urzędu skarbowego może wystąpić po uprzednim wezwaniu do udzielenia informacji z tego zakresu albo do upoważnienia urzędu skarbowego do wystąpienia do instytucji finansowych o przekazanie tych informacji, a strona w wyznaczonym terminie:

- 1) nie udzieliła informacji,
- 2) nie upoważniła urzędu skarbowego do wystąpienia do instytucji finansowych o przekazanie informacji.

Art. 184. § 1. Występując z żądaniem, o którym mowa w art. 182, naczelnik urzędu skarbowego powinien zwracać szczególną uwagę na zasadę szczególnego zaufania pomiędzy instytucjami finansowymi a ich klientami.

§ 2. W żądaniu naczelnik urzędu skarbowego określa zakres informacji oraz termin ich przekazania. Przepis art. 82 § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Żądanie zawiera ponadto:

- 1) wskazanie przesłanek uzasadniających konieczność uzyskania informacji objętych żądaniem,
- 2) dowody potwierdzające, że strona:
 - a) odmówiła udzielenia informacji lub
 - b) nie wyraziła zgody na udzielenie urzędowi skarbowemu upoważnienia do zażądania tych informacji, lub
 - c) w terminie określonym przez urząd skarbowy nie udzieliła informacji albo upoważnienia.

§ 4. Odpis żądania naczelnik urzędu skarbowego przekazuje dyrektorowi nadrzędnej izby skarbowej.

Art. 185. Instytucje finansowe wymienione w art. 182 odmawiają udzielenia informacji, jeżeli żądanie naczelnika urzędu skarbowego nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 184 § 2 i 3.

Art. 186. § 1. Jeżeli strona, mimo ciążącego na niej obowiązku, nie złożyła deklaracji, organ podatkowy może zażądać dopełnienia tego obowiązku.

§ 2. W razie wątpliwości co do rzetelności złożonej deklaracji organ podatkowy wzywa podatnika do udzielenia niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wyznaczając mu odpowiedni termin oraz wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

Art. 187. § 1. Organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzeć cały materiał dowodowy.

§ 2. Organ podatkowy może w każdym stadium postępowania zmienić, uzupełnić lub uchylić swoje postanowienie dotyczące przeprowadzenia dowodu.

§ 3. Fakty powszechnie znane oraz fakty znane organowi podatkowemu z urzędu nie wymagają dowodu. Fakty znane organowi podatkowemu z urzędu należy zakomunikować stronie.

Art. 188. Żądanie strony dotyczące przeprowadzenia dowodu należy uwzględnić, jeżeli przedmiotem dowodu są okoliczności mające znaczenie dla sprawy, chyba że okoliczności te stwierdzone są wystarczająco innym dowodem.

Art. 189. § 1. Organ podatkowy może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodu będącego w jej posiadaniu.

§ 2. Termin ustala się uwzględniając charakter dowodu i stan postępowania, przy czym nie może on być krótszy niż 3 dni.

Art. 190. § 1. Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków, opinii biegłych lub oględzin przynajmniej na 7 dni przed terminem.

§ 2. Strona ma prawo brać udział w przeprowadzaniu dowodu, może zadawać pytania świadkom i biegłym oraz składać wyjaśnienia.

Art. 191. Organ podatkowy ocenia na podstawie zebranego materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.

Art. 192. Okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów.

Art. 193. § 1. Księgi podatkowe prowadzone rzetelnie i w sposób niewadliwy stanowią dowód tego, co wynika z zawartych w nich zapisów.

§ 2. Księgi podatkowe uważa się za rzetelne, jeżeli dokonywane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

§ 3. Za niewadliwe uważa się księgi podatkowe prowadzone zgodnie z zasadami wynikającymi z odrębnych przepisów.

§ 4. Organ podatkowy nie uznaje za dowód w rozumieniu przepisu § 1 ksiąg podatkowych, które są prowadzone nierzetelnie lub w sposób wadliwy.

§ 5. Organ podatkowy uznaje jednak za dowód księgi podatkowe, które prowadzone są w sposób wadliwy, jeżeli wady nie mają istotnego znaczenia dla sprawy.

§ 6. Jeżeli organ podatkowy stwierdzi, że księgi podatkowe są prowadzone nierzetelnie lub w sposób wadliwy, to w protokóle badania ksiąg określa, za jaki okres i w jakiej części nie uznaje ksiąg za dowód tego, co wynika z zawartych w nich zapisów.

§ 7. Odpis protokołu, o którym mowa w § 6, organ podatkowy doręcza stronie.

§ 8. Strona, w terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu, może wnieść zastrzeżenia do zawartych w nim ustaleń, przedstawiając jednocześnie dowody, które umożliwią organowi podatkowemu prawidłowe określenie podstawy opodatkowania.

Art. 194. § 1. Dokumenty urzędowe sporządzone w formie określonej przepisami prawa przez powołane do tego organy administracji publicznej stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do dokumentów urzędowych sporządzonych przez inne jednostki, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów uprawnione są do ich wydawania.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 nie wyłączają możliwości przeprowadzenia dowodu przeciwko treści dokumentów wymienionych w tych przepisach.

Art. 195. Świadcami nie mogą być:

- 1) osoby niezdolne do postrzegania lub komunikowania swych spostrzeżeń,
- 2) osoby obowiązane do zachowania tajemnicy państwowej lub służbowej na okoliczności objęte tajemnicą, jeżeli nie zostały, w trybie określonym obowiązującymi przepisami, zwolnione od obowiązku zachowania tej tajemnicy,
- 3) duchowni prawnie uznanych wyznań — co do faktów objętych tajemnicą spowiedzi.

Art. 196. § 1. Nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonka strony, wstępnych, zstępnych i rodzeństwa strony oraz powinowatych pierwszego stopnia, jak również osób pozostających ze stroną w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli. Prawo odmowy zeznań trwa także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 2. Świadek może odmówić odpowiedzi na pytania, gdy odpowiedź mogłaby narazić jego lub jego bliskich wymienionych w § 1 na odpowiedzialność karną, karną skarbową albo spowodować naruszenie obowiązku zachowania ustawowo chronionej tajemnicy zawodowej.

§ 3. Przed odebraniem zeznania organ podatkowy uprzedza świadka o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania oraz o odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

§ 4. Minister Finansów, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania oraz przechowywania protokółów zeznań obejmujących okoliczności, na które rozciąga się obowiązek zachowania tajemnicy państwowej, służbowej lub zawodowej.

Art. 197. § 1. W przypadku gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ podatkowy może powołać biegłego lub biegłych w celu wydania opinii.

§ 2. Do wyłączenia biegłego stosuje się odpowiednio przepisy art. 130 § 1 i 2. W pozostałym zakresie do biegłych stosuje się przepisy dotyczące przesłuchania świadków.

Art. 198. § 1. Organ podatkowy może w razie potrzeby przeprowadzić oględziny.

§ 2. Jeżeli przedmiot oględzin znajduje się u osób trzecich, osoby te są obowiązane, na wezwanie organu podatkowego, do okazania tego przedmiotu.

Art. 199. Jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku pozostały nie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, organ podatkowy przesłuchuje stronę po wyrażeniu przez nią zgody. Do przesłuchania strony stosuje się przepisy dotyczące świadka.

Art. 200. § 1. Przed wydaniem decyzji organ podatkowy wyznacza stronie trzydniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w przypadku przewidzianym w art. 123 § 2.

Rozdział 12

Zawieszenie postępowania

Art. 201. § 1. Organ podatkowy zawiesza postępowanie:

- 1) w razie śmierci strony, jeżeli postępowanie nie podlega umorzeniu jako bezprzedmiotowe,
- 2) gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd,
- 3) w razie śmierci przedstawiciela ustawowego strony,
- 4) w razie utraty przez stronę lub jej ustawowego przedstawiciela zdolności do czynności prawnych,

5) w sprawie dotyczącej odpowiedzialności osoby trzeciej — do dnia, w którym decyzja, o której mowa w art. 108 § 2, stanie się ostateczna.

§ 2. Postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania organ podatkowy doręcza stronie lub jej spadkobiercom.

§ 3. Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania służy zażalenie.

Art. 202. Organ podatkowy, który z przyczyn określonych w art. 201 § 1 pkt 1, 3 lub 4 zawiesił postępowanie, obowiązany jest podjąć niezbędne kroki w celu usunięcia przeszkody do dalszego prowadzenia postępowania.

Art. 203. § 1. Organ podatkowy, który zawiesił postępowanie z przyczyny określonej w art. 201 § 1 pkt 2, wzywa równocześnie stronę do wystąpienia w oznaczonym terminie do właściwego organu lub sądu o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego, chyba że strona wykaże, że już zwróciła się w tej sprawie do właściwego organu lub sądu.

§ 2. Jeżeli strona nie wystąpiła do właściwego organu lub sądu w wyznaczonym terminie, organ podatkowy z urzędu zwróci się do właściwego organu lub sądu o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego.

Art. 204. § 1. Organ podatkowy, na wniosek strony, może zawiesić postępowanie w sprawie udzielenia ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych.

§ 2. Jeżeli w ciągu 3 lat od daty zawieszenia postępowania strona nie zwróci się o jego podjęcie, żądanie wszczęcia postępowania uważa się za wycofane.

§ 3. W postanowieniu o zawieszeniu postępowania organ podatkowy poucza stronę o treści § 2.

Art. 205. § 1. Gdy ustąpiły przyczyny uzasadniające zawieszenie postępowania, organ podatkowy podejmuje postępowanie z urzędu lub na żądanie strony.

§ 2. Na postanowienie o odmowie podjęcia zawieszonego postępowania służy stronie zażalenie.

Art. 206. Zawieszenie postępowania wstrzymuje bieg terminów przewidzianych w niniejszym dziale.

Rozdział 13

Decyzje

Art. 207. § 1. Organ podatkowy orzeka w sprawie w drodze decyzji, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

§ 2. Decyzja rozstrzyga sprawę co do jej istoty albo w inny sposób kończy postępowanie w danej instancji.

Art. 208. § 1. Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ podatkowy wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

§ 2. Organ podatkowy może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte.

Art. 209. § 1. Jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ, w tym wyrażenia opinii lub zgody albo wyrażenia stanowiska w innej formie, decyzję wydaje się po zajęciu stanowiska przez ten organ.

§ 2. Organ podatkowy załatwiający sprawę, zwracając się do innego organu o zajęcie stanowiska, zawiadamia o tym stronę.

§ 3. Organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, obowiązany jest przedstawić je niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia wystąpienia o zajęcie stanowiska.

§ 4. W zakresie nie uregulowanym w § 1—3 organ, o którym mowa w § 3, stosuje przepisy art. 106 § 4—6 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 210. § 1. Decyzja zawiera:

- 1) oznaczenie organu podatkowego,
- 2) datę jej wydania,
- 3) oznaczenie strony,
- 4) powołanie podstawy prawnej,
- 5) rozstrzygnięcie,
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne,
- 7) pouczenie o trybie odwoławczym — jeżeli od decyzji służy odwołanie,
- 8) podpis osoby upoważnionej, z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego.

§ 2. Decyzja, w stosunku do której może zostać wniesione powództwo do sądu powszechnego lub skarga do sądu administracyjnego, zawiera ponadto pouczenie o możliwości wniesienia powództwa lub skargi.

§ 3. Przepisy prawa podatkowego mogą określać także inne składniki, które powinna zawierać decyzja.

§ 4. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności, uzasadnienie prawne zaś zawiera podstawę prawną decyzji z przytoczeniem przepisów prawa.

§ 5. Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony. Nie dotyczy to decyzji wydanej na skutek odwołania bądź na podstawie której przyznano ulgę w zapłacie podatku.

Art. 211. Decyzję doręcza się stronie na piśmie.

Art. 212. Organ podatkowy, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia.

Art. 213. § 1. Strona może w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji zażądać jej uzupełnienia co do roz-

strzygnięcia bądź co do prawa odwołania, wniesienia w stosunku do decyzji powództwa do sądu powszechnego lub co do skargi do sądu administracyjnego albo sprostowania zamieszczonego w decyzji pouczenia w tych kwestiach.

§ 2. Uzupełnienie lub sprostowanie decyzji, o której mowa w § 1, następuje w drodze decyzji.

§ 3. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w § 2, termin do wniesienia odwołania lub skargi biegnie od dnia doręczenia tej decyzji.

Art. 214. Nie może szkodzić stronie błędne pouczenie w decyzji co do prawa odwołania, wniesienia powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego albo brak takiego pouczenia.

Art. 215. § 1. Organ podatkowy może, z urzędu lub na żądanie strony, prostować w drodze postanowienia błędy rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanej przez ten organ decyzji.

§ 2. Organ podatkowy, który wydał decyzję, na żądanie strony lub organu egzekucyjnego wyjaśnia w drodze postanowienia wątpliwości co do treści decyzji.

§ 3. Na postanowienie w sprawie sprostowania i wyjaśnienia służy zażalenie.

Rozdział 14

Postanowienia

Art. 216. § 1. W toku postępowania organ podatkowy wydaje postanowienia.

§ 2. Postanowienia dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania podatkowego, lecz nie rozstrzygają o istocie sprawy, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Art. 217. § 1. Postanowienie zawiera:

- 1) oznaczenie organu podatkowego,
- 2) datę jego wydania,
- 3) oznaczenie strony albo innych osób biorących udział w postępowaniu,
- 4) powołanie podstawy prawnej,
- 5) rozstrzygnięcie,
- 6) pouczenie, czy i w jakim trybie służy na nie zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego,
- 7) podpis osoby upoważnionej, z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego.

§ 2. Postanowienie zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne, jeżeli służy na nie zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego oraz gdy wydane zostało na skutek zażalenia na postanowienie.

Art. 218. Postanowienie, od którego służy zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego, doręcza się na piśmie.

Art. 219. Do postanowień stosuje się odpowiednio przepisy art. 210 § 2—5 oraz art. 212—215, a do postanowień, na które przysługuje zażalenie — również art. 240—249 oraz art. 251 i 252, z tym że zamiast decyzji, o których mowa w art. 243 § 3, art. 245 § 1, art. 248 § 3 i art. 251, wydaje się postanowienie.

Rozdział 15

Odwołania

Art. 220. § 1. Od decyzji organu podatkowego wydanej w pierwszej instancji służy odwołanie tylko do jednej instancji.

§ 2. Właściwy do rozpatrzenia odwołania jest organ podatkowy wyższego stopnia.

Art. 221. W przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez Ministra Finansów lub przez samorządowe kolegium odwoławcze odwołanie od decyzji rozpatruje ten sam organ podatkowy, stosując odpowiednio przepisy o postępowaniu odwoławczym.

Art. 222. Odwołanie od decyzji organu podatkowego powinno zawierać zarzuty przeciw decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Art. 223. § 1. Odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu podatkowego, który wydał decyzję.

§ 2. Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia:

- 1) decyzji stronie,
- 2) zawiadomienia, o którym mowa w art. 103 § 1.

Art. 224. § 1. Wniesienie odwołania od decyzji organu podatkowego nie wstrzymuje jej wykonania.

§ 2. Organ podatkowy ze względu na szczególnie ważny interes strony może na jej wniosek postanowić o wstrzymaniu wykonania decyzji w całości lub w części.

§ 3. Postanowienie, o którym mowa w § 2, podlega w każdym czasie uchyleniu przez organ, który je wydał, lub przez organ odwoławczy.

§ 4. Organ, który wydał postanowienie na podstawie § 2, przekazuje jego kopię organowi wyższego stopnia.

Art. 225. Jeżeli odwołanie nie zostanie rozpatrzone w terminie określonym w art. 139 § 3, a decyzja do tego czasu nie zostanie wykonana w całości lub w części — jej wykonanie podlega wstrzymaniu z mocy prawa w granicach określonych w odwołaniu.

Art. 226. § 1. Jeżeli organ podatkowy, który wydał decyzję, uzna, że odwołanie wniesione przez stronę zasługuje na uwzględnienie w całości, wyda nową decyzję, którą uchylą lub zmieni zaskarżoną decyzję.

§ 2. Od nowej decyzji służy stronie odwołanie.

Art. 227. § 1. Organ podatkowy, do którego wpłynęło odwołanie, przekazuje je wraz z aktami sprawy właściwemu organowi odwoławczemu w terminie miesiąca od dnia otrzymania odwołania, chyba że w tym terminie wyda decyzję na podstawie art. 226.

§ 2. Organ podatkowy, przekazując sprawę, jest obowiązany ustosunkować się do przedstawionych zarzutów.

Art. 228. § 1. Organ odwoławczy stwierdza w formie postanowienia:

- 1) niedopuszczalność odwołania,
- 2) uchybienie terminowi do wniesienia odwołania.

§ 2. Postanowienia w sprawach wymienionych w § 1 są ostateczne.

Art. 229. Organ odwoławczy może przeprowadzić, na żądanie strony lub z urzędu, dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję.

Art. 230. § 1. W przypadku gdy w toku postępowania odwoławczego organ rozpatrujący odwołanie stwierdzi, że zobowiązanie podatkowe lub podstawa opodatkowania zostały ustalone lub określone w kwocie niższej, niż to wynika z przepisów prawa podatkowego, zwraca sprawę organowi podatkowemu pierwszej instancji w celu zmiany wydanej decyzji. Postanowienie o przekazaniu sprawy organ odwoławczy doręcza stronie.

§ 2. Nowa decyzja wydawana jest zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w dniu powstania obowiązku podatkowego.

§ 3. Od nowej decyzji służy stronie odwołanie, które podlega rozpatrzeniu łącznie z odwołaniem wniesionym od zmienionej decyzji.

§ 4. Jeżeli strona nie złożyła odwołania od nowej decyzji, organ odwoławczy rozpatruje odwołanie od decyzji, która uległa zmianie.

Art. 231. W sprawach dotyczących ulg w zapłacie podatków organ podatkowy może wydać decyzję na niekorzyść strony odwołującej się jedynie wówczas, gdy decyzja organu pierwszej instancji rażąco narusza prawo.

Art. 232. Strona może cofnąć odwołanie przed wydaniem decyzji przez organ odwoławczy. Organ odwoławczy nie uwzględni jednak cofnięcia odwołania, jeżeli prowadziłoby to do utrzymania w mocy decyzji wydanej z naruszeniem przepisów uzasadniających jej uchYLENIE lub z innych przyczyn wadliwej.

Art. 233. § 1. Organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy decyzję organu pierwszej instancji albo

- 2) uchyla decyzję organu pierwszej instancji:
 - a) w całości albo w części — i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy bądź uchylając tę decyzję — umarza postępowanie w sprawie,
 - b) w całości i sprawę przekazuje do ponownego rozpatrzenia właściwemu organowi podatkowemu, jeżeli decyzja organu pierwszej instancji została wydana z naruszeniem przepisów art. 240 lub 247, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

§ 2. Organ odwoławczy może uchylić w całości decyzję organu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy wymaga uprzedniego przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w całości lub w znacznej części. Przekazując sprawę, organ ten może wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

Art. 234. Organ odwoławczy nie może wydać decyzji na niekorzyść strony odwołującej się, chyba że zaskarżona decyzja rażąco narusza prawo lub interes społeczny.

Art. 235. W sprawach nie uregulowanych w art. 220—234 w postępowaniu przed organami odwoławczymi mają odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu przed organami pierwszej instancji.

Rozdział 16

Zażalenia

Art. 236. § 1. Na wydane w toku postępowania postanowienie służy zażalenie, gdy ustawa tak stanowi.

§ 2. Zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia:

- 1) postanowienia stronie,
- 2) zawiadomienia, o którym mowa w art. 103 § 1.

Art. 237. Postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji.

Art. 238. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia, jednakże organ podatkowy, który wydał postanowienie, może wstrzymać jego wykonanie, gdy uzna to za uzasadnione.

Art. 239. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale do zażaleń mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące odwołań.

Rozdział 17

Wznowienie postępowania

Art. 240. § 1. W sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli:

- 1) dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe,
- 2) decyzja wydana została w wyniku przestępstwa,
- 3) decyzja wydana została przez pracownika lub organ podatkowy, który podlega wyłączeniu stosownie do art. 130—132,
- 4) strona nie z własnej winy nie brała udziału w postępowaniu,
- 5) wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji nie znane organowi, który wydał decyzję,
- 6) decyzja wydana została bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu,
- 7) decyzja została wydana na podstawie innej decyzji lub orzeczenia sądu, które zostały następnie uchylone lub zmienione w sposób mogący mieć wpływ na treść wydanej decyzji.

§ 2. Jeżeli sfalszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa jest oczywiste, a wznowienie postępowania jest niezbędne w celu ochrony interesu publicznego, postępowanie z przyczyn określonych w § 1 pkt 1 lub 2 może być wznowione również przed wydaniem przez sąd lub inny organ orzeczenia stwierdzającego sfalszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa.

§ 3. Z przyczyn określonych w § 1 pkt 1 i 2 można wznowić postępowanie także w przypadku, gdy postępowanie przed sądem lub innym organem nie może być wszczęte na skutek upływu czasu lub z innych przyczyn, określonych w przepisach prawa.

Art. 241. § 1. Wznowienie postępowania następuje z urzędu lub na żądanie strony.

§ 2. Wznowienie postępowania z przyczyny określonej w art. 240 § 1 pkt 4 następuje tylko na żądanie strony.

Art. 242. § 1. W przypadku zaistnienia okoliczności, o której mowa w art. 240 § 1 pkt 4, podanie o wznowienie postępowania składa się w terminie miesiąca od dnia powzięcia wiadomości o wydaniu decyzji.

§ 2. Podanie złożone po upływie terminu określonego w § 1 nie podlega rozpatrzeniu.

Art. 243. § 1. Wznowienie postępowania następuje w drodze postanowienia.

§ 2. Postanowienie stanowi podstawę do przeprowadzenia przez właściwy organ postępowania co do przestaniek wznowienia oraz co do rozstrzygnięcia istoty sprawy.

§ 3. Odmowa wznowienia postępowania następuje w drodze decyzji.

Art. 244. § 1. Organem właściwym w sprawach wymienionych w art. 243 jest organ, który wydał w sprawie decyzję w ostatniej instancji.

§ 2. Jeżeli przyczyną wznowienia postępowania jest działanie organu wymienionego w § 1, o wznowieniu postępowania rozstrzyga organ wyższego stopnia, który równocześnie wyznacza organ właściwy w sprawach wymienionych w art. 243 § 2.

§ 3. Przepis § 2 nie dotyczy przypadków, w których decyzję w ostatniej instancji wydał Minister Finansów lub samorządowe kolegium odwoławcze.

Art. 245. § 1. Organ, o którym mowa w art. 244 § 1 lub 2, po przeprowadzeniu postępowania określonego w art. 243 § 2, wydaje decyzję, w której:

- 1) odmawia uchylenia decyzji dotychczasowej, gdy stwierdzi brak podstaw do jej uchylenia na podstawie art. 240 § 1, albo
- 2) odmawia uchylenia decyzji dotychczasowej, jeżeli od dnia doręczenia tej decyzji upłynęło 5 lat, albo
- 3) odmawia uchylenia decyzji dotychczasowej, jeżeli wskutek wznowienia postępowania mogłaby zostać wydana wyłącznie decyzja odpowiadająca w swej istocie decyzji dotychczasowej, albo
- 4) uchyla w całości lub w części decyzję dotychczasową, gdy stwierdzi istnienie przesłanek przewidzianych w art. 240 § 1, i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy.

§ 2. Organ podatkowy odmówi uchylenia decyzji w całości lub w części również wówczas, gdy nie mógłby wydać nowej decyzji z uwagi na upływ terminów przewidzianych w art. 68 lub w art. 70.

§ 3. W przypadkach gdy w wyniku wznowienia postępowania nie można uchylić decyzji na skutek okoliczności, o których mowa w § 1 pkt 2 lub 3, organ podatkowy w uzasadnieniu stwierdza, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem prawa, oraz wskazuje okoliczności, z powodu których nie uchylił tej decyzji.

Art. 246. § 1. Organ podatkowy właściwy w sprawie wznowienia postępowania wstrzyma z urzędu lub na żądanie strony wykonanie decyzji, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na prawdopodobieństwo uchylenia decyzji w wyniku wznowienia postępowania.

§ 2. Na postanowienie w sprawie wstrzymania wykonania decyzji służy stronie zażalenie, chyba że postanowienie wydał Minister Finansów lub samorządowe kolegium odwoławcze.

Rozdział 18

Stwierdzenie nieważności decyzji

Art. 247. § 1. Organ podatkowy stwierdza nieważność decyzji ostatecznej, która:

- 1) została wydana z naruszeniem przepisów o właściwości,
- 2) została wydana bez podstawy prawnej,
- 3) została wydana z rażącym naruszeniem prawa,

- 4) dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną,
- 5) została skierowana do osoby nie będącej stroną w sprawie,
- 6) była niewykonalna w dniu jej wydania i jej niewykonalność ma charakter trwały,
- 7) zawiera wadę powodującą jej nieważność na mocy wyraźnie wskazanego przepisu prawa,
- 8) w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą.

§ 2. Organ podatkowy odmówi jednak stwierdzenia nieważności decyzji, jeżeli wydanie decyzji w tej sprawie nastąpiłoby po upływie terminów przewidzianych w art. 68 lub w art. 70.

Art. 248. § 1. Właściwy do stwierdzenia nieważności decyzji w przypadkach wymienionych w art. 247 jest organ wyższego stopnia, a gdy decyzja została wydana przez Ministra Finansów lub przez samorządowe kolegium odwoławcze — ten organ.

§ 2. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wszczynają się na żądanie strony lub z urzędu.

§ 3. Odmowa wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji następuje w formie decyzji.

Art. 249. § 1. Organ podatkowy odmawia wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej, jeżeli żądanie zostało wniesione po upływie roku od jej doręczenia.

§ 2. Termin określony w § 1 stosuje się również do wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej.

§ 3. Odmowa rozpatrzenia żądania, o którym mowa w § 1, następuje w formie decyzji.

Art. 250. § 1. Przepisów art. 249 nie stosuje się w razie stwierdzenia nieważności decyzji wydanych na podstawie przepisów prawnych, które utraciły moc lub zostały uchylone bądź zmienione w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, organ podatkowy odmawia stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej, jeżeli:

- 1) od ostatniego dnia roku kalendarzowego, w którym doręczono decyzję, upłynęło 5 lat,
- 2) wydanie decyzji w tej sprawie nastąpiłoby po upływie terminów przewidzianych w art. 68 lub w art. 70.

Art. 251. § 1. Rozstrzygnięcie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji następuje w formie decyzji.

§ 2. Organ podatkowy, odmawiając stwierdzenia nieważności decyzji z przyczyn wymienionych w art. 247 § 2, stwierdza w uzasadnieniu, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem prawa oraz

wskazuje okoliczności, z powodu których nie stwierdził nieważności tej decyzji.

Art. 252. § 1. Organ podatkowy, właściwy w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji, wstrzymuje z urzędu lub na żądanie strony wykonanie decyzji, jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że jest ona dotknięta jedną z wad wymienionych w art. 247.

§ 2. Na postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji służy zażalenie.

Rozdział 19

Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej

Art. 253. § 1. Decyzja ostateczna, na mocy której strona nie nabyła prawa, może być uchylona lub zmieniona przez organ podatkowy, który ją wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przemawia za tym interes publiczny lub ważny interes podatnika.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do decyzji:

- 1) ustalających albo określających wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) o odpowiedzialności podatkowej płatników lub inkasentów,
- 3) o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich.

§ 3. Uprawnienie, o którym mowa w § 1, nie przysługuje samorządowemu kolegium odwoławczemu.

§ 4. W przypadkach wymienionych w § 1 właściwy organ wydaje decyzję w sprawie uchylenia lub zmiany dotychczasowej decyzji.

Art. 254. § 1. Decyzja ostateczna, ustalająca wysokość zobowiązania podatkowego na dany okres, może być zmieniona przez organ podatkowy, który ją wydał, jeżeli po jej doręczeniu nastąpiła zmiana okoliczności faktycznych mających wpływ na ustalenie wysokości zobowiązania, a skutki wystąpienia tych okoliczności zostały uregulowane w przepisach prawa podatkowego obowiązujących w dniu wydania decyzji.

§ 2. Zmiana decyzji ostatecznej może dotyczyć tylko okresu, za który ustalono wysokość zobowiązania podatkowego.

Art. 255. § 1. Organ podatkowy pierwszej instancji uchyla decyzję, jeżeli została ona wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonych czynności, a strona nie dopełniła ich w wyznaczonym terminie.

§ 2. Organ podatkowy uchyla decyzję w formie decyzji.

Art. 256. § 1. Organ podatkowy odmawia wszczęcia postępowania w sprawie uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej, jeżeli żądanie zostało wniesione po upływie roku od jej doręczenia.

§ 2. Termin określony w § 1 stosuje się również do wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej.

§ 3. Odmowa rozpatrzenia żądania, o którym mowa w § 1, następuje w formie decyzji.

Art. 257. § 1. Przepisów art. 256 nie stosuje się do zmiany decyzji na podstawie art. 254.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, organ podatkowy nie może zmienić decyzji ostatecznej po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym doręczono decyzję.

Rozdział 20

Wygaśnięcie decyzji

Art. 258. § 1. Organ podatkowy, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli:

- 1) stała się bezprzedmiotowa,
- 2) została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona nie dopełniła tego warunku,
- 3) strona nie dopełniła przewidzianych w tej decyzji lub w przepisach prawa podatkowego warunków uprawniających do skorzystania z ulg,
- 4) strona nie dopełniła określonych w przepisach prawa podatkowego warunków uprawniających do skorzystania z ryczałtowych form opodatkowania,
- 5) strona nie dotrzymała terminu płatności określonego w decyzji o odroczeniu terminu płatności podatku.

§ 2. Organ podatkowy stwierdza wygaśnięcie decyzji w drodze decyzji.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w § 1 pkt 3—5, decyzja stwierdzająca wygaśnięcie decyzji wywołuje skutki prawne od dnia doręczenia decyzji, której wygaśnięcie się stwierdza.

Art. 259. § 1. Organ podatkowy stwierdza wygaśnięcie decyzji w części, jeżeli w przypadku rozłożenia zaległości podatkowej na raty strona nie dotrzymała terminu płatności raty.

§ 2. Przepisy art. 258 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 21

Odpowiedzialność odszkodowawcza

Art. 260. § 1. Stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji, która następnie została uchylona w wyniku wznowienia postępowania lub stwierdzono nieważność tej decyzji, służy odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że przesłanki, które uzasadniają uchylenie decyzji lub stwierdzenie jej nieważności, powstały z winy strony.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również, jeżeli:

- 1) szkoda została poniesiona wskutek uchylenia decyzji w wyniku wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji,

2) decyzji nie można uchylić lub stwierdzić jej nieważności z przyczyn wymienionych w art. 240 § 1 lub w art. 247.

§ 3. Jeżeli winę za powstanie okoliczności stanowiącej przesłankę do uchylenia decyzji w wyniku wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji ponosi inna strona postępowania, stronie, która poniosła szkodę, służy roszczenie o odszkodowanie od strony winnej powstania tej okoliczności. Docho-
dzenie roszczenia następuje przed sądem powszechnym.

Art. 261. § 1. Do odszkodowania stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem art. 418 i art. 420¹.

§ 2. O odszkodowanie wnosi się do organu, który wydał decyzję z naruszeniem prawa.

§ 3. O odszkodowaniu orzeka organ podatkowy, który uchylił decyzję lub stwierdził jej nieważność albo który orzekł o wydaniu decyzji z naruszeniem prawa, gdy uchylenie decyzji lub stwierdzenie jej nieważności nie mogło nastąpić z przyczyn określonych w art. 245 § 1 pkt 2 lub 3, art. 245 § 2, art. 247 § 2 lub w art. 250 § 2.

§ 4. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania lub orzeczenia o odszkodowaniu w wysokości mniejszej od zgłoszonej w żądaniu w tej sprawie, stronie przysługuje prawo wniesienia powództwa do sądu powszechnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

§ 5. Za odmowę wypłaty odszkodowania uważa się również niewydanie decyzji w terminie 2 miesięcy od dnia wniesienia żądania przez stronę. W tym przypadku wniesienie powództwa może nastąpić w każdym czasie.

§ 6. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się po upływie 3 lat od dnia doręczenia decyzji uchylającej decyzję lub stwierdzającej jej nieważność albo od dnia doręczenia decyzji stwierdzającej na podstawie art. 245 § 1 pkt 2 lub 3, art. 245 § 2, art. 247 § 2 lub art. 250 § 2, wydanie decyzji z naruszeniem prawa.

Rozdział 22

Kary porządkowe

Art. 262. § 1. Strona, pełnomocnik strony, świadek lub biegły, którzy mimo prawidłowego wezwania organu podatkowego:

- 1) nie stawili się osobiście bez uzasadnionej przyczyny, mimo że byli do tego zobowiązani, lub
- 2) bezzasadnie odmówili złożenia wyjaśnień, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin lub udziału w innej czynności, lub
- 3) bez zezwolenia tego organu opuścili miejsce przeprowadzenia czynności przed jej zakończeniem, mogą zostać ukarani karą porządkową do 2 500 zł.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do osoby, która wyraziła zgodę na powołanie jej na biegłego.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się również do osób trzecich, które bezzasadnie odmawiają okazania przedmiotu oględzin.

§ 4. Kary porządkowej, o której mowa w § 1, nie stosuje się w przypadku przesłuchania strony w trybie art. 199.

§ 5. Karę porządkową nakłada się w formie postanowienia, na które służy zażalenie.

§ 6. Organ podatkowy, który nałożył karę porządkową, może, na wniosek ukaranego, złożony w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o nałożeniu kary porządkowej, uznać za usprawiedliwione niestawienie lub niewykonanie innych obowiązków, o których mowa w § 1, i uchylić karę.

Art. 263. § 1. O nałożeniu kary porządkowej oraz o jej uchyleniu rozstrzyga organ podatkowy, przed którym toczy się postępowanie.

§ 2. Na postanowienie o odmowie uchylenia kary przysługuje zażalenie.

§ 3. Ukazanie karą porządkową nie wyklucza możliwości zastosowania wobec opornego świadka lub biegłego środków przymusu przewidzianych w przepisach szczególnych.

Rozdział 23

Koszty postępowania

Art. 264. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, koszty postępowania przed organami podatkowymi ponosi Skarb Państwa lub gmina.

Art. 265. § 1. Do kosztów postępowania zalicza się:

- 1) koszty podróży i inne należności świadków, biegłych i tłumaczy, ustalone zgodnie z przepisami o należnościach świadków i biegłych w postępowaniu sądowym,
- 2) koszty, o których mowa w pkt 1, związane z osobistym stawieniem strony, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu albo gdy strona została błędnie wezwana do stawienia się,
- 3) wynagrodzenie przysługujące biegłym i tłumaczom,
- 4) koszty oględzin,
- 5) koszty doręczenia pism urzędowych.

§ 2. Organ podatkowy może zaliczyć do kosztów postępowania także inne wydatki bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy.

Art. 266. § 1. Organ podatkowy, na żądanie, zwraca koszty postępowania, o których mowa w art. 265 § 1 pkt 1 i 2.

§ 2. Żądanie zwrotu poniesionych kosztów podróży należy zgłosić organowi podatkowemu, który prowa-

dzi postępowanie, przed wydaniem decyzji w sprawie, pod rygorem utraty roszczenia.

Art. 267. § 1. Stronę obciążają koszty:

- 1) które zostały poniesione w jej interesie albo na jej żądanie, a nie wynikają z ustawowego obowiązku organów prowadzących postępowanie,
- 2) wezwania, o którym mowa w art. 150,
- 3) sporządzania odpisów lub kopii, o których mowa w art. 178,
- 4) przewidziane w odrębnych przepisach,
- 5) powstałe z jej winy, a w szczególności koszty:
 - a) o których mowa w art. 268,
 - b) wynikię wskutek zatajenia lub nieprzedstawienia dowodu w wyznaczonym terminie,
 - c) wynikię wskutek złożenia wyjaśnień lub zeznań niezgodnych z prawdą.

§ 2. W uzasadnionych przypadkach organ podatkowy może zażądać od strony złożenia zaliczki w określonej wysokości na pokrycie kosztów postępowania.

Art. 268. § 1. Osobę, która przez niewykonanie obowiązków, o których mowa w art. 262 § 1, spowodowała dodatkowe koszty postępowania, można obciążyć tymi kosztami.

§ 2. Jeżeli dodatkowe koszty spowodowało kilka osób, odpowiadają one solidarnie.

§ 3. Obciążenie dodatkowymi kosztami postępowania następuje w formie postanowienia, na które służy zażalenie.

§ 4. Przepisu § 3 nie stosuje się w razie uchylecia kary porządkowej.

Art. 269. § 1. Jednocześnie z wydaniem decyzji organ podatkowy ustala, w formie postanowienia, wysokość kosztów postępowania, które obowiązana jest ponieść strona, oraz termin i sposób ich uiszczenia.

§ 2. Na postanowienie w sprawie kosztów postępowania służy zażalenie.

Art. 270. Organ podatkowy, na wniosek osoby obowiązanej, może umorzyć w całości lub w części koszty postępowania w przypadku stwierdzenia niemożności poniesienia ich przez obowiązanego.

Art. 271. Koszty postępowania podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

DZIAŁ V

Czynności sprawdzające

Art. 272. Organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu:

- 1) sprawdzenie terminowości:
 - a) składania deklaracji i oświadczeń majątkowych,

- b) wpłacania zadeklarowanych podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów,

- 2) stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów wymienionych w pkt 1,

- 3) ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Art. 273. § 1. Organ podatkowy wydaje postanowienia w sprawach:

- 1) potrącenia zobowiązania podatkowego z bezspornej, wzajemnej i wymagalnej wierzytelności wobec Skarbu Państwa, państwowej jednostki budżetowej lub gminy,

- 2) zaliczenia na poczet zaległości podatkowych:

- a) wpłaty dokonanej przez podatnika,
- b) nadpłaty,
- c) zwrotu podatku.

§ 2. Na postanowienia, o których mowa w § 1, służy zażalenie.

Art. 274. § 1. W razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy lub oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy zwraca się do składającego deklarację o złożenie niezbędnych wyjaśnień oraz o skorygowanie deklaracji, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

§ 2. Jeżeli podatnik skorygował deklarację w sposób powodujący usunięcie wątpliwości, organ podatkowy dokonuje odpowiedniej adnotacji w deklaracji, a jeżeli w wyniku skorygowania deklaracji wysokość zobowiązania podatkowego uległa podwyższeniu — organ podatkowy dodatkowo zamieszcza w niej informację, czy i w jakiej wysokości wpłacono zaległość podatkową.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do deklaracji składanych przez płatników lub inkasentów.

§ 4. Przepis art. 81 § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 275. § 1. Jeżeli ze złożonej deklaracji wynika, że podatnik skorzystał z przysługujących mu ulg podatkowych, organ podatkowy może zwrócić się do niego o okazanie dokumentów lub o złożenie fotokopii dokumentów, które, zgodnie z przepisami, potwierdzają prawo do skorzystania z ulgi.

§ 2. Banki, na żądanie urzędu skarbowego, są obowiązane do sporządzania i przekazywania informacji o zdarzeniach stanowiących podstawę do skorzystania przez podatnika z ulg podatkowych, jeżeli zostały wykazane w deklaracji złożonej przez podatnika.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się również do domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską oraz towarzystw funduszy powierniczych i towarzystw funduszy inwestycyjnych.

§ 4. Do informacji, o których mowa w § 2 i 3, przepis art. 82 § 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 276. § 1. Organ podatkowy, za zgodą podatnika, może dokonać oględzin lokalu mieszkalnego lub części tego lokalu, jeżeli jest to niezbędne do zweryfikowania zgodności stanu faktycznego z danymi wynikającymi ze złożonej przez podatnika deklaracji oraz z innych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków na cele mieszkaniowe.

§ 2. W przypadku określonym w § 1 pracownik organu podatkowego, w porozumieniu z podatnikiem, ustala termin dokonania oględzin. Podpisaną przez podatnika adnotację o ustaleniu terminu oględzin zamieszcza się w aktach sprawy.

§ 3. W razie nieudostępnienia lokalu mieszkalnego w uzgodnionym terminie bez usprawiedliwionych przyczyn organ podatkowy może wyznaczyć nowy termin do przeprowadzenia oględzin lub wszcząć kontrolę podatkową.

§ 4. Pracownik organu podatkowego sporządza zwięzłą informację o przeprowadzonych oględzinach, którą dołącza do akt sprawy.

§ 5. Przepisy § 1—4 stosuje się odpowiednio w przypadku skorzystania przez podatnika z ulg inwestycyjnych.

Art. 277. Przepisy art. 274—276 stosuje się odpowiednio w przypadku złożenia deklaracji lub wniosku w sprawie zwrotu podatku.

Art. 278. § 1. Urząd skarbowy podlega wyłączeniu od wykonywania czynności sprawdzających w sprawach zobowiązań podatkowych powstających w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, w przypadku gdy czynności te dotyczą:

- 1) naczelnika urzędu skarbowego albo jego zastępcy,
- 2) dyrektora izby skarbowej albo jego zastępcy,
- 3) małżonka, rodzeństwa, wstępnych, zstępnych osoby wymienionej w pkt 1 albo w pkt 2,
- 4) osoby związanej stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli z osobą wymienioną w pkt 1 albo w pkt 2.

§ 2. Przyczyny wyłączenia urzędu skarbowego trwają także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 3. Podstawę wyłączenia stanowi oświadczenie złożone przez naczelnika urzędu skarbowego (jego zastępcę). Oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznania, składane jest dyrektorowi nadrzędnej izby skarbowej w przypadku, gdy urząd skarbowy, którym kieruje naczelnik (jego zastępca), jest właściwy miejscowo dla tych osób lub osób wymienionych w § 1 pkt 3 i 4.

§ 4. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio do osób wymienionych w § 1 pkt 2 oraz pozostających z tymi osobami w stosunkach określonych w § 1 pkt 3 i 4, je-

żeli urząd skarbowy, nad którym sprawuje nadzór dyrektor izby skarbowej (jego zastępca), jest urzędem skarbowym właściwym miejscowo dla tych osób.

§ 5. W przypadku, o którym mowa w § 4, oświadczenie składane jest Ministrowi Finansów.

§ 6. W przypadku wyłączenia urzędu skarbowego z przyczyn określonych w:

- 1) § 1 pkt 1, 3 lub 4 — czynności sprawdzających dokonuje urząd skarbowy wyznaczony przez nadrzędną izbę skarbową,
- 2) § 1 pkt 2—4 — czynności sprawdzających dokonuje urząd skarbowy wyznaczony przez Ministra Finansów.

§ 7. Deklaracje składane są w urzędzie skarbowym, który podlega wyłączeniu. Urząd skarbowy, do którego wpłynęła deklaracja, sporządza jej kopię, którą dołącza do akt sprawy, a oryginał przekazuje urzędowi skarbowemu wyznaczonemu zgodnie z § 6.

Art. 279. § 1. Pracownik urzędu skarbowego podlega wyłączeniu od wykonywania czynności sprawdzających w sprawach zobowiązań podatkowych powstających w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, jeżeli czynności te dotyczą zobowiązań podatkowych cięższych na pracowniku lub osobach pozostających z nim w stosunkach określonych w art. 278 § 1 pkt 3 lub 4.

§ 2. Przepis art. 278 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Podstawę wyłączenia stanowi oświadczenie pracownika składane naczelnikowi urzędu skarbowego. Przepis art. 278 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 4. W razie wyłączenia pracownika naczelnik urzędu skarbowego obowiązany jest do wyznaczenia innego pracownika uprawnionego do wykonywania czynności sprawdzających.

Art. 280. W sprawach nie uregulowanych w art. 272—279 stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 5, 6, 10, 14 oraz 16 działu IV ustawy.

DZIAŁ VI

Kontrola podatkowa

Art. 281. § 1. Organy podatkowe pierwszej instancji przeprowadzają kontrolę podatkową u podatników, płatników i inkasentów, zwanych dalej „kontrolowanymi”.

§ 2. Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie wywiązywania się kontrolowanych z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

§ 3. Przepis § 1 nie narusza, przewidzianych w odrębnych przepisach, uprawnień innych organów do prowadzenia kontroli podatkowej.

Art. 282. Kontrolę podatkową podejmuje się z urzędu.

Art. 283. § 1. Kontrola podatkowa przeprowadzana jest na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez:

- 1) naczelnika urzędu skarbowego — pracownikom tego urzędu,
- 2) wójta, burmistrza (prezydenta miasta) — pracownikom urzędu gminy (miasta).

§ 2. W upoważnieniu, o którym mowa w § 1, określony jest również zakres kontroli.

§ 3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wzór imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej.

Art. 284. § 1. Kontrolujący, w zakresie wynikającym z upoważnienia, są w szczególności uprawnieni do:

- 1) wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń,
- 2) żądania okazania majątku podlegającego kontroli oraz do dokonania jego oględzin,
- 3) żądania przeprowadzenia remanentu,
- 4) żądania udostępnienia akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz do dokonywania z nich odpisów, wyciągów i notatek.

§ 2. Kontrolujący w toku kontroli podatkowej może również, za zgodą prokuratora rejonowego, dokonać przeszukania pomieszczeń lub rzeczy. Przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu odnoszące się do Policji mają także zastosowanie do kontrolujących.

§ 3. Kontrolujący mogą zażądać wydania za pokwitowaniem:

- 1) próbek towarów,
- 2) akt, ksiąg i dokumentów, o których mowa w § 1 pkt 4:
 - a) w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że są one nierzetelne — na czas nie dłuższy niż miesiąc — lub
 - b) gdy podatnik nie zapewnia warunków umożliwiających wykonywanie czynności kontrolnych związanych z badaniem tej dokumentacji.

§ 4. Przeglądanie akt postępowania przygotowawczego i sądowego, akt spraw sądowych, a także dokumentów stanowiących tajemnicę państwową, służbową lub zawodową oraz sporządzanie z nich odpisów i notatek następuje z zachowaniem właściwych przepisów.

Art. 285. § 1. Osoba prowadząca kontrolę obowiązana jest okazać kontrolowanemu upoważnienie do jej przeprowadzenia oraz legitymację służbową.

§ 2. Jeżeli kontrolowanym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, upoważnienie oraz legitymacja służbowa okazywane są członkowi zarządu, współpracownikowi lub innej oso-

bie upoważnionej do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego.

§ 3. W razie nieobecności osób wymienionych w § 1 i 2 upoważnienie oraz legitymacja służbowa okazywane są pracownikowi lub osobie czynnej w miejscu wszczęcia kontroli.

§ 4. Kopię upoważnienia pozostawia się kontrolowanemu.

Art. 286. § 1. Kontrolowany, osoba upoważniona do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego, pracownik oraz osoba współdziałająca z kontrolowanym są obowiązani umożliwić wykonywanie czynności, o których mowa w art. 284.

§ 2. Kontrolowany jest obowiązany udzielać wszelkich wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli.

§ 3. Osoby upoważnione do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego, pracownicy oraz osoby współdziałające z kontrolowanym są obowiązani udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli, wynikających z zakresu wykonywanych czynności lub zadań.

Art. 287. § 1. Kontrolujący, za zgodą kontrolowanego, ma prawo wstępu do lokalu mieszkalnego lub części tego lokalu oraz do dokonania oględzin lokalu, jeżeli został on wskazany jako miejsce wykonywania działalności gospodarczej bądź jako siedziba podmiotu gospodarczego.

§ 2. W przypadku gdy organ podatkowy powziął wiarygodną informację, że w lokalu mieszkalnym prowadzona jest nie zgłoszona do opodatkowania działalność gospodarcza albo że są w nim przechowywane przedmioty, księgi podatkowe, akta lub inne dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie istnienia obowiązku podatkowego lub określenia wysokości zobowiązania podatkowego, prokurator rejonowy, na wniosek organu podatkowego, może udzielić temu organowi zgody na przeprowadzenie przez upoważnionych pracowników oględzin tego lokalu.

§ 3. Postanowienie dotyczące przeprowadzenia oględzin doręcza się posiadaczowi lokalu mieszkalnego przed przystąpieniem do oględzin.

§ 4. Tryb przewidziany w § 2 i 3 stosuje się również do kontrolowanych:

- 1) o których mowa w § 1, jeżeli nie wyrażą zgody na dokonanie oględzin lokalu mieszkalnego,
- 2) w stosunku do których wszczęto postępowanie w sprawie opodatkowania dochodu nie znajdującego pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzącego ze źródeł nie ujawnionych.

§ 5. Do przeszukania lokali mieszkalnych stosuje się odpowiednio art. 284 § 2.

Art. 288. § 1. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego wskazanej, chyba że kontrolowany zrezygnuje z prawa

uczestniczenia w czynnościach kontrolnych. Jeżeli kontrolowanym jest osoba lub jednostka wymieniona w art. 285 § 2, czynności kontrolnych dokonuje się w obecności osób upoważnionych.

§ 2. Oświadczenie o rezygnacji z prawa uczestniczenia w czynnościach kontrolnych składane jest na piśmie. W razie odmowy złożenia oświadczenia kontrolujący dokonuje odpowiedniej adnotacji, dołączając ją do akt sprawy.

§ 3. W przypadku nieobecności kontrolowanego lub osób wymienionych w art. 285 § 2 czynności kontrolne dokonywane są w obecności przywołanego świadka. Świadek nie musi być obecny przy czynnościach kontrolnych dotyczących przeprowadzenia dowodu z ksiąg, ewidencji, zapisków lub innych dokumentów.

§ 4. Z czynności kontrolnych dokonanych podczas nieobecności kontrolowanego lub osób wymienionych w art. 285 § 2 sporządza się protokół, który niezwłocznie doręcza się kontrolowanemu.

Art. 289. § 1. Kontrolowanego lub osobę wymienioną w art. 285 § 2 powiadamia się o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków, opinii biegłych lub z oględzin, nie później niż bezpośrednio przed podjęciem tych czynności.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli kontrolowany lub osoba wymieniona w art. 285 § 2 są nieobecni, a okoliczności sprawy uzasadniają natychmiastowe przeprowadzenie dowodu.

Art. 290. § 1. Przebieg kontroli kontrolujący dokumentuje w protokóle.

§ 2. Protokół kontroli zawiera:

- 1) wskazanie kontrolowanego,
- 2) wskazanie osób kontrolujących,
- 3) określenie przedmiotu i zakresu kontroli,
- 4) określenie miejsca i czasu przeprowadzenia kontroli,
- 5) opis dokonanych ustaleń,
- 6) przedstawienie dowodów,
- 7) pouczenie o prawie złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień.

Art. 291. § 1. Protokół jest sporządzany w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu kontrolujący doręcza kontrolowanemu.

§ 2. Kontrolowany, który nie zgadza się z ustaleniami protokołu, może w terminie 21 dni od dnia jego doręczenia złożyć zastrzeżenia lub wyjaśnienia, wskazując równocześnie stosowne wnioski dowodowe.

§ 3. W razie niezłożenia wyjaśnień lub zastrzeżeń w terminie określonym w § 2 przyjmuje się, że kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

Art. 292. W sprawach nie uregulowanych w art. 281—291 stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 2, 5, 6, 10, 11, 14, 16, 22 oraz 23 działu IV ustawy.

DZIAŁ VII

Tajemnica skarbowa

Art. 293. § 1. Indywidualne dane zawarte w deklaracji oraz innych dokumentach składanych przez podatników, płatników lub inkasentów objęte są tajemnicą skarbową.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do danych zawartych w:

- 1) informacjach podatkowych przekazywanych organom podatkowym przez podmioty inne niż wymienione w § 1,
- 2) aktach dokumentujących czynności sprawdzające,
- 3) aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej oraz aktach spraw karnych skarbowych,
- 4) informacjach uzyskanych przez organy podatkowe z banków oraz ze źródeł innych niż wymienione w § 1 lub w pkt 1 i 2.

Art. 294. § 1. Do przestrzegania tajemnicy skarbowej obowiązani są:

- 1) pracownicy urzędów skarbowych oraz izb skarbowych,
- 2) wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) oraz pracownicy samorządowych służb finansowych,
- 3) członkowie samorządowych kolegiów odwoławczych, a także pracownicy biur tych kolegiów,
- 4) Minister Finansów oraz pracownicy Ministerstwa Finansów,
- 5) osoby, które na podstawie odrębnych przepisów odbywają praktykę zawodową w Ministerstwie Finansów lub w organach podatkowych.

§ 2. Osoby wymienione w § 1 są obowiązane do złożenia na piśmie przyrzeczenia następującej treści:

„Przyrzekam, że będę przestrzegał tajemnicy skarbowej. Oświadczam, że są mi znane przepisy o odpowiedzialności karnej za ujawnienie tajemnicy skarbowej.”

§ 3. Zachowanie tajemnicy skarbowej obowiązuje również po ustaniu zatrudnienia lub zakończeniu praktyki zawodowej.

§ 4. Do przestrzegania tajemnicy skarbowej obowiązane są również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tajemnicą skarbową, chyba że na ich ujawnienie zezwala przepis prawa.

§ 5. Przepisu § 4 nie stosuje się do osób, których dotyczą informacje objęte tajemnicą skarbową.

Art. 295. § 1. W toku postępowania podatkowego dostęp do informacji, o których mowa w art. 184, przy-

sługuje wyłącznie pracownikowi załatwiającemu sprawę, jego bezpośredniemu przełożonemu oraz naczelnikowi urzędu skarbowego.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do informacji uzyskanych w trybie art. 82 § 3 oraz art. 275 § 2 i 3.

Art. 296. § 1. Akta spraw zawierające informacje pochodzące z banków, z wyłączeniem informacji, o których mowa w art. 82 § 2, oraz z innych instytucji finansowych przechowywane w pomieszczeniach zabezpieczonych zgodnie z przepisami o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

§ 2. Informacje, o których mowa w § 1, po ich wykorzystaniu są wyłączane z akt sprawy i przechowywane w kasach pancernych lub szafach pancernych. O wyłączeniu informacji dokonuje się adnotacji w aktach sprawy.

§ 3. Ponowne włączenie do akt sprawy informacji, o których mowa w § 1, następuje wyłącznie w przypadkach określonych w art. 297.

Art. 297. § 1. Akta zawierające informacje wymienione w art. 182 urzędy skarbowe udostępniają wyłącznie:

- 1) Ministrowi Finansów lub izbie skarbowej — w toku postępowania podatkowego lub karnego skarbowego,
- 2) innym urzędowi skarbowemu albo organom kontroli skarbowej — w związku ze wszczętym postępowaniem podatkowym, karnym skarbowym lub kontrolą podatkową,
- 3) sądom lub prokuratorowi — w związku z toczącym się postępowaniem,
- 4) Ministrowi Sprawiedliwości, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego — w związku z badaniem sprawy w celu złożenia rewizji nadzwyczajnej, a także Rzecznikowi Praw Obywatelskich, jeżeli strona wniosła podanie o złożenie rewizji nadzwyczajnej,
- 5) Prokuratorowi Generalnemu:
 - a) w związku z badaniem sprawy w celu złożenia rewizji nadzwyczajnej,
 - b) na wniosek właściwego prokuratora:
 - w przypadkach określonych w dziale IV Kodeksu postępowania administracyjnego,
 - w związku z udziałem prokuratora w postępowaniu przed Naczelnym Sądem Administracyjnym,
- 6) Sądowi Najwyższemu — w związku z rozpoznaniem rewizji nadzwyczajnej.

§ 2. W przypadkach określonych w § 1 pkt 1 lub 2 stosuje się odpowiednio przepisy art. 295 § 1.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w § 1, akta spraw są oznaczane oraz przekazywane w sposób przewidziany w art. 82 § 4.

§ 4. Urzędy skarbowe udostępniają Najwyższej Izbie Kontroli, w związku z toczącym się postępowaniem kontrolnym, akta, o których mowa w § 1, po wyłączeniu z nich informacji wymienionych w art. 182, chyba że informacje takie zostały uprzednio udzielone Najwyższej Izbie Kontroli na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 298. Akta nie zawierające informacji, o których mowa w art. 182, organy podatkowe udostępniają:

- 1) Ministrowi Finansów,
- 2) innym organom podatkowym,
- 3) organom kontroli skarbowej,
- 4) Najwyższej Izbie Kontroli — w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o Najwyższej Izbie Kontroli,
- 5) sądowni albo prokuratorowi — w związku z toczącym się postępowaniem,
- 6) biegłym powołanym w toku postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej — w zakresie określonym przez organ podatkowy,
- 7) innym organom — w przypadkach i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Art. 299. § 1. Organy podatkowe udostępniają informacje wynikające z akt spraw podatkowych, z wyłączeniem informacji określonych w art. 182, innym organom podatkowym, organom kontroli skarbowej i Ministrowi Finansów.

§ 2. W zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach organy podatkowe obowiązane są udostępnić informacje wynikające z akt spraw podatkowych.

§ 3. Informacje, o których mowa w § 1, udostępniane są również:

- 1) organom celnym,
- 2) rejonowym urzędowi pracy,
- 3) jednostkom organizacyjnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 4. Jednostkom organizacyjnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych mogą być udostępniane również informacje o numerach rachunków bankowych posiadanych przez podatników.

§ 5. Dokumenty zawierające informacje przekazywane zgodnie z przepisami § 2—4 oznacza się klauzulą: „Tajemnica skarbowa”.

Art. 300. W zakresie i na zasadach wynikających z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania informacje zawarte w aktach spraw podatkowych lub inne informacje mogą być przekazywane władzom podatkowym państw obcych, pod warunkiem że obowiązujące w tych państwach przepisy prawa dają rękojmię wykorzystania przekazanych informacji zgodnie z zasadami przyjętymi w zawartych umowach.

Art. 301. Przepisy art. 297—299 nie naruszają uprawnień strony przewidzianych w art. 178 i art. 179.

Art. 302. Organy podatkowe, za zgodą podatnika, obowiązane są wydać zaświadczenie o wysokości zaległości podatkowych podatnika na żądanie:

- 1) jednostek organizacyjnych, które na podstawie ustaw regulujących zasady funkcjonowania tych jednostek uprawnione są do udzielania kredytów (pożyczek),
- 2) kontrahentów podatników prowadzących działalność gospodarczą,
- 3) małżonka podatnika,
- 4) wspólnika spółek wymienionych w art. 115.

Art. 303. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wydawania zaświadczeń, o których mowa w art. 40 § 1, art. 98 § 3, art. 112 § 7 oraz art. 302.

Art. 304. § 1. Naczelnicy urzędów skarbowych składają Ministrowi Finansów półroczne sprawozdania zawierające informacje o liczbie wszczętych w danym półroczu postępowań podatkowych oraz karnych skarbowych, w porównaniu z liczbą spraw, w których wystąpiono o przekazanie informacji, o których mowa w art. 182.

§ 2. Informacje, o których mowa w § 1, są corocznie przedkładane Sejmowi łącznie ze sprawozdaniem z wykonania budżetu państwa.

Art. 305. § 1. Minister Finansów podaje do wiadomości publicznej zbiorcze informacje dotyczące podatków.

§ 2. Uprawnienie, o którym mowa w § 1, przysługuje również organom podatkowym.

§ 3. Uprawnienie, o którym mowa w § 1, przysługuje również Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli.

DZIAŁ VIII

Przepisy karne

Art. 306. § 1. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy skarbowej, ujawnia informacje objęte tą tajemnicą,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

§ 2. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy skarbowej, ujawnia informacje określone w art. 182,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

DZIAŁ IX

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 307. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 1980 r. Nr 9, poz. 26 i Nr 27, poz. 111, z 1982 r. Nr 7, poz. 55 i Nr 45, poz. 289, z 1983 r. Nr 41, poz. 185, z 1984 r. Nr 34, poz. 183, z 1986 r. Nr 47, poz. 228, z 1987 r. Nr 21, poz. 123 i Nr 33, poz. 186, z 1989 r. Nr 20, poz. 107, z 1990 r. Nr 34, poz. 201, z 1991 r. Nr 100, poz. 442 i Nr 119, poz. 513, z 1994 r. Nr 122, poz. 593, z 1995 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 74, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 i Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 75, poz. 471 i Nr 102, poz. 643) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się do:

- 1) postępowania w sprawach karnych skarbowych,
- 2) spraw uregulowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926), z wyjątkiem przepisów działów IV, V, VII i VIII.”;

2) tytuł działu III otrzymuje brzmienie:

„Przepisy szczególne w sprawach ubezpieczeń społecznych”;

3) skreśla się art. 164—179.

Art. 308. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161, z 1992 r. Nr 20, poz. 78 i z 1993 r. Nr 28, poz. 127, z 1995 r. Nr 85, poz. 426 i Nr 141, poz. 692 oraz z 1996 r. Nr 43, poz. 189 i Nr 146, poz. 680) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w § 1 w pkt 1 wyrazy „o zobowiązaniach podatkowych” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926)”;

2) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„Art. 26a. §1. Dla zobowiązań podatkowych powstających w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1 ustawy — Ordynacja podatkowa podstawę wystawienia tytułu wykonawczego stanowi również deklaracja lub zeznanie złożone przez zobowiązanego.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, tytuł wykonawczy można wystawić, jeżeli:

- 1) w deklaracji lub zeznaniu zostało zamieszczone pouczenie, że stanowią one podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego,

2) wierzyciel przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego przesłał zobowiązanemu upomnienie, o którym mowa w art. 15 § 1.”;

3) w art. 154 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Zajęcie zabezpieczające przekształca się w zajęcie egzekucyjne z dniem wygaśnięcia decyzji, o której mowa w art. 33 § 4 ustawy — Ordynacja podatkowa.”

Art. 309. W ustawie karnej skarbowej z dnia 26 października 1971 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 22, poz. 103, z 1985 r. Nr 23, poz. 100, z 1990 r. Nr 14, poz. 84 i Nr 86, poz. 503, z 1991 r. Nr 100, poz. 442 i Nr 107, poz. 458, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 68, poz. 341, z 1994 r. Nr 43, poz. 160, Nr 126, poz. 615 i Nr 136, poz. 703, z 1995 r. Nr 132, poz. 641, z 1996 r. Nr 132, poz. 621, Nr 137, poz. 640 i Nr 152, poz. 720 oraz z 1997 r. Nr 71, poz. 449, Nr 79, poz. 485, Nr 102, poz. 643 i Nr 121, poz. 770) po art. 175 dodaje się art. 175a w brzmieniu:

„Art. 175a. § 1. W toku postępowania przygotowawczego kierownikowi finansowego organu dochodzenia, o którym mowa w art. 174 § 2 pkt 2, przysługują uprawnienia przewidziane w art. 182 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926).

§ 2. Przepisy art. 184 § 2 i 4 oraz art. 295—297 i art. 301 ustawy — Ordynacja podatkowa stosuje się odpowiednio.”

Art. 310. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. Nr 19, poz. 147, z 1991 r. Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1994 r. Nr 85, poz. 388, z 1996 r. Nr 107, poz. 499 oraz z 1997 r. Nr 117, poz. 752) w art. 66 wyraz „państwową” zastępuje się wyrazami „Skarbu Państwa lub gminy”.

Art. 311. W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 1997 r. Nr 16, poz. 89) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 skreśla się ust. 3;

2) w art. 16:

a) skreśla się ust. 6,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Nie stanowi podstawy do wygaśnięcia decyzji zbycie udziału w budynku lub lokalu na rzecz innego ze spadkobierców lub obdarowanych oraz zbycie budynku lub lokalu, jeżeli było ono uzasadnione koniecznością zmiany warunków mieszkaniowych, a nabycie innego budynku lub uzyskanie pozwolenia na jego budowę albo nabycie innego lokalu nastąpiło nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia zbycia.”

Art. 312. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1996 r. Nr 91, poz. 409 i z 1997 r. Nr 43, poz. 272) w art. 1 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, że podatnicy podatku rolnego będący równocześnie podatnikami podatku od nieruchomości lub podatku leśnego wpłacają te podatki w formie łącznego zobowiązania pieniężnego na podstawie jednej decyzji (nakazu płatniczego), oraz wskazać osoby, na które wystawia się decyzję.

5. Za zobowiązania podatkowe wchodzące w skład łącznego zobowiązania pieniężnego odpowiadają solidarnie osoby, na które wystawiono nakaz płatniczy, oraz osoby, na których ciąży obowiązek zapłaty zobowiązania pieniężnego.”

Art. 313. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 10, poz. 61, Nr 75, poz. 357, Nr 90, poz. 406, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703 oraz z 1997 r. Nr 23, poz. 117, Nr 24, poz. 119, Nr 71, poz. 449, Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769 i 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 14 dodaje się art. 15 w brzmieniu:

„Art. 15. 1. Banki są obowiązane realizować polecenia przelewu na rachunki organów podatkowych lub na rachunki gmin z tytułu należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926), w terminie 3 dni roboczych od dnia obciążenia rachunku bankowego posiadacza tego rachunku.

2. W razie niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, banki obowiązane są do zapłacenia, na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, odsetek w wysokości przewidzianej dla odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

3. Do odpowiedzialności banku z tytułu niedopełnienia obowiązku określonego w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa o odpowiedzialności podatkowej inkasenta.”;

2) w art. 113 w ust. 4 po wyrazach „i rachunków bieżących” dodaje się przecinek oraz wyrazy „nie realizowanych przez bank poleceń przelewu na rachunki organów podatkowych lub na rachunki gmin”;

3) w art. 115 w pkt 1 po wyrazach „wkłady oszczędnościowe zgromadzone w bankach” dodaje się przecinek oraz wyrazy „a także należności Skarbu Państwa oraz gmin z tytułu nie zrealizowanych przez bank poleceń przelewu na rachunki organów podatkowych lub na rachunki gmin”.

Art. 314. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 4, poz. 23 i Nr 74, poz. 443, z 1992 r. Nr 21, poz. 86, z 1993 r. Nr 11, poz. 50, z 1995 r. Nr 86, poz. 433 oraz z 1997 r. Nr 117, poz. 751) w art. 12 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 skreśla się pkt 5;

2) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) przypadki, w których zapłata opłaty skarbowej następuje znakami tej opłaty lub przez nabycie urzędowego blankietu wekslowego,
- 2) sposób pobierania, uiszczania i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposób prowadzenia rejestrów tych opłat.“;

3) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wzory znaków opłaty skarbowej oraz urzędowych blankietów wekslowych, a także warunki ich wymiany.“

Art. 315. W ustawie z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. z 1995 r. Nr 117, poz. 564, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 106, poz. 675 i Nr 121, poz. 770) po art. 60 dodaje się art. 60a w brzmieniu:

„Art. 60a. 1. W razie niewykonania przekazu pocztowego dotyczącego należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926), organowi podatkowemu lub gminie, w terminach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 60 pkt 3, Poczta Polska jest obowiązana do zapłacenia odbiorcy przekazu odsetek w wysokości przewidzianej dla odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

2. Do odpowiedzialności Poczty Polskiej z tytułu nieterminowego wykonania przekazu pocztowego podmiotom wymienionym w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa o odpowiedzialności podatkowej inkasenta.“

Art. 316. W ustawie z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344, z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685, z 1995 r. Nr 78, poz. 390, Nr 124, poz. 601 i Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 621 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 348, Nr 79, poz. 484, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 775 i Nr 133, poz. 883) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb umarzania wierzytelności państwowych jednostek budżetowych z tytułu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926), oraz udzielania innych ulg w spłaceniu tych należności oraz wskaże organy do tego uprawnione.“;

2) w art. 17 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Rada gminy może określić szczegółowe zasady i tryb umarzania wierzytelności jednostek organizacyjnych gminy z tytułu należności pienięż-

nych, do których nie stosuje się przepisów ustawy — Ordynacja podatkowa, oraz udzielania innych ulg w spłaceniu tych należności oraz wskazać organy do tego uprawnione.“;

3) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. Organy podatkowe, o których mowa w ustawie — Ordynacja podatkowa, są obowiązane do prowadzenia ewidencji wydanych przez te organy:

- 1) decyzji, na podstawie których przyznano ulgi w spłacie podatków,
- 2) postanowień o wstrzymaniu wykonania decyzji.“

Art. 317. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 1993 r. Nr 90, poz. 416 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 43, poz. 163, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 126, poz. 626, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 87, poz. 395, Nr 137, poz. 638, Nr 147, poz. 686 i Nr 156, poz. 776 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 30, poz. 164, Nr 71, poz. 449, Nr 85, poz. 538, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 776) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 w pkt 6 po wyrazach „dochodzeniowym i administracyjnym oraz” dodaje się wyrazy „płatników i”;

2) w art. 20:

a) w ust. 1 po wyrazach „ujawnionych źródłach” dodaje się wyrazy „lub pochodzące ze źródeł nie ujawnionych”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wysokość przychodów nie znajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nie ujawnionych ustala się na podstawie poniesionych przez podatnika w roku podatkowym wydatków i wartości zgromadzonego w tym roku mienia, jeżeli wydatki te i wartości nie znajdują pokrycia w mieniu zgromadzonym w roku podatkowym oraz w latach poprzednich, pochodzącym z przychodów opodatkowanych lub wolnych od opodatkowania.“;

3) w art. 23 w ust. 1 w pkt 18 wyrazy „przepisy ustawy o zobowiązaniach podatkowych” zastępuje się wyrazami „przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926)“;

4) w art. 30 w ust. 1 w pkt 7 po wyrazach „źródeł przychodów” dodaje się wyrazy „lub nie znajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach“.

Art. 318. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. Nr 100, poz. 442, z 1992 r. Nr 21, poz. 85, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 152, poz. 720 oraz z 1997 r. Nr 18, poz. 105, Nr 71, poz. 449 i Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24:

a) w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „Kodeksu postępowania administracyjnego” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926)“,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przy określaniu podstaw opodatkowania organowi kontroli skarbowej przysługują

uprawnienia organu podatkowego przewidziane w przepisach podatkowych oraz w art. 186 § 2 i art. 193 ustawy — Ordynacja podatkowa.”;

2) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. W zakresie nie uregulowanym w ustawie do postępowania kontrolnego stosuje się przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa.”;

3) w art. 34a w ust. 1:

a) w pkt 1 wyrazy „Generalnemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej, izbie skarbowej lub podatkowej komisji odwoławczej — w toku postępowania administracyjnego lub karnego skarbowego” zastępuje się wyrazami „Generalnemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej lub izbie skarbowej — w toku postępowania podatkowego lub karnego skarbowego”;

b) w pkt 2 wyrazy „postępowaniem administracyjnym” zastępuje się wyrazami „postępowaniem podatkowym”;

4) w art. 34c wyrazy „art. 73 i 74 Kodeksu postępowania administracyjnego” zastępuje się wyrazami „art. 178 i 179 ustawy — Ordynacja podatkowa”;

5) w art. 38 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wyłączenia inspektora stosuje się odpowiednio przepisy art. 130 ustawy — Ordynacja podatkowa, a w postępowaniu karnym skarbowym — art. 135 i 136 ustawy karnej skarbowej.”

Art. 319. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592, Nr 107, poz. 685, Nr 118, poz. 754, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 776 i 777) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przy ustalaniu straty nie uwzględnia się również strat przedsiębiorstw państwowych przejmowanych lub nabywanych na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.”;

2) w art. 16 w ust. 1 w pkt 21 wyrazy „przepisy o zobowiązaniach podatkowych” zastępuje się wyrazami „przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926)”.

Art. 320. W ustawie z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych i zakładach wzajemnych (Dz.U. Nr 68, poz. 341, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, z 1994 r. Nr 98, poz. 472, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 621 oraz z 1997 r. Nr 80, poz. 503 i Nr 121, poz. 770) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 3 wyraz „Inkasentem” zastępuje się wyrazem „Płatnikiem”;

2) w ust. 4 wyraz „inkasent” zastępuje się wyrazem „płatnik”;

3) w ust. 5 wyrazy „o zobowiązaniach podatkowych” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926)”.

Art. 321. W ustawie z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50, Nr 28, poz. 127 i Nr 129, poz. 599, z 1994 r. Nr 132, poz. 670, z 1995 r. Nr 44, poz. 231, Nr 142, poz. 702 i 703, z 1996 r. Nr 137, poz. 640 oraz z 1997 r. Nr 111, poz. 722 i Nr 123, poz. 776 i 780) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. W razie niedopełnienia obowiązku przewidzianego w ust. 8 od nie zwróconej kwoty naliczane są odsetki za zwłokę jak od zaległości podatkowych. Odsetki naliczane są od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 8, a jeżeli termin ten przypada wcześniej od terminu najbliższego okresu rozliczeniowego — od terminu, w którym powinno zostać dokonane rozliczenie podatku.”;

2) po art. 24 dodaje się art. 24a i 24b w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. Skarbowi Państwa przysługuje hipoteka ustawowa z tytułu warunkowych wierzytelności wynikających z wypłacenia zaliczki naliczonego podatku.

2. Hipoteka ustawowa powstaje z dniem wypłacenia zaliczki naliczonego podatku.

3. Do hipoteki ustawowej, w zakresie nie uregulowanym w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926).

Art. 24b. 1. Skarbowi Państwa z tytułu warunkowych wierzytelności wynikających z wypłacenia zaliczki naliczonego podatku przysługuje zastaw skarbowy na będących własnością podatnika rzeczach ruchomych oraz na zbywalnych prawach majątkowych.

2. Wpis zastawu skarbowego do rejestru zastawów skarbowych dokonywany jest na podstawie uwzględnionego wniosku w sprawie wypłacenia zaliczki naliczonego podatku.

3. Do zastawu skarbowego, w zakresie nie uregulowanym w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa.”

Art. 322. W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o finansowaniu gmin (Dz. U. Nr 129, poz. 600, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 124, poz. 601 i Nr 154, poz. 794, z 1996 r. Nr 149, poz. 704 i Nr 156, poz. 774

oraz z 1997 r. Nr 79, poz. 484, Nr 113, poz. 734, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 780) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W zakresie podatków i opłat stanowiących dochody gmin, a pobieranych przez urząd skarbowy, urząd ten udziela ulg, odroczeń, umorzeń, stosuje zaniechanie poboru podatków oraz zwalnia płatnika z obowiązku pobrania oraz wpłaty podatku lub zaliczek na podatek wyłącznie na wniosek lub za zgodą zarządu gminy.”;

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wniosek lub zgoda, o których mowa w ust. 2, wydawane są w drodze postanowienia.”;

3) w ust. 4 po wyrazie „podjętych” dodaje się wyrazy „przez organy podatkowe”.

Art. 323. W ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673 i Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) skreśla się art. 31;

2) w art. 40 skreśla się ust. 2.

Rozdział 2

Przepisy przejściowe

Art. 324. § 1. Do spraw wszczętych, a nie rozpatrzonych przez organ podatkowy pierwszej instancji przed dniem 1 stycznia 1998 r. stosuje się, z zastrzeżeniem § 2, przepisy niniejszej ustawy.

§ 2. Wnioski złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w sprawach:

1) odroczenia terminu płatności podatku,

2) rozłożenia na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej,

3) potrącenia zobowiązań podatkowych

— rozpatrywane są na podstawie przepisów ustawy o zobowiązaniach podatkowych.

Art. 325. Przepis art. 22 § 4 stosuje się również do złożonych, a nie rozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wniosków o zaniechanie poboru podatków.

Art. 326. § 1. Hipoteka ustawowa powstała w okresie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wygasa po upływie 12 miesięcy od dnia jej powstania, chyba że organ podatkowy złoży w tym czasie wniosek o jej wpis do księgi wieczystej.

§ 2. Hipoteki ustawowe powstałe przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wygasają, jeżeli organ podatkowy nie złoży wniosku o ich wpis do księgi wieczystej w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 327. Wygasają zastawy ustawowe powstałe przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 328. Wierzytelności wobec Skarbu Państwa lub państwowych jednostek budżetowych, które stały się wymagalne do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, mogą podlegać potrąceniu na zasadach przewidzianych w ustawie o zobowiązaniach podatkowych, jeżeli wniosek o dokonanie potrącenia zostanie złożony przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 329. Terminy przewidziane w:

1) art. 69 § 2 — stosuje się również do zdarzeń, które nastąpiły przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,

2) art. 80 § 1 pkt 1 — stosuje się również, jeżeli płatnik, w ciągu miesiąca poprzedzającego dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, pobrał podatek nienależnie lub w wysokości większej od należnej.

Art. 330. Zwrot nadpłat powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dokonywany jest na podstawie przepisów ustawy o zobowiązaniach podatkowych.

Art. 331. § 1. Prawo do skorygowania deklaracji, o którym mowa w art. 81 § 2, stosuje się również do deklaracji złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, przepis art. 81 § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 332. Do odpowiedzialności osób trzecich, o których mowa w ustawie o zobowiązaniach podatkowych, z tytułu zaległości podatkowych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy o zobowiązaniach podatkowych.

Art. 333. Osoby prawne, o których mowa w art. 117, ponoszą również odpowiedzialność za zaległości podatkowe powstałe przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 334. § 1. Odwołania od decyzji urzędu skarbowego, wniesione do podatkowej komisji odwoławczej przed dniem 1 stycznia 1998 r., przekazuje się do dalszego prowadzenia właściwym izbom skarbowym. Czynności podjęte w toku postępowania przez podatkową komisję odwoławczą pozostają w mocy.

§ 2. Wnioski w sprawie wznowienia postępowania zakończonego decyzją ostateczną wydaną przez podatkową komisję odwoławczą, a także wnioski w sprawie uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności takiej decyzji rozpatrywane są przez izbę skarbową, przy której działała ta komisja.

§ 3. Wnioski w sprawach, o których mowa w § 2, złożone przed dniem 1 stycznia 1998 r., rozpatrywane są na podstawie dotychczasowych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 335. Odwołania od decyzji wydanych na podstawie przepisów ustawy o zobowiązaniach podatkowych

wych, wniesione przed dniem 1 stycznia 1998 r., podlegają rozpatrzeniu na podstawie przepisów tej ustawy oraz dotychczasowych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 336. Wnioski o uchylenie lub zmianę decyzji ostatecznej, na podstawie której strona nabyła prawo, wniesione przed dniem 1 stycznia 1998 r., podlegają rozpatrzeniu w trybie i na zasadach przewidzianych w art. 155 i art. 177 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 337. Żądanie uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej określającej wysokość zaległości podatkowej, wniesione przed dniem 1 stycznia 1998 r., podlega rozpatrzeniu na zasadach przewidzianych w dotychczasowych przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 338. § 1. Umarza się wszczęte z urzędu postępowania w sprawie uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznych, jeżeli decyzje te zostały wydane przed dniem 1 stycznia 1997 r., chyba że strona wniesie o dalsze rozpoznanie sprawy.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy postępowania w sprawach, o których mowa w art. 250.

Art. 339. Przepisy art. 258 § 1 pkt 3—5, § 2 i 3 oraz art. 259 stosuje się również do decyzji wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 340. Oświadczenia, o których mowa w art. 278 § 3—5 oraz art. 279 § 3, składane są w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 341. Jeżeli obowiązujące przepisy powołują się na ustawę o zobowiązaniach podatkowych lub odsyła ją ogólnie do przepisów o zobowiązaniach podatkowych, stosuje się przepisy działu III niniejszej ustawy.

Art. 342. § 1. W okresie do dnia 31 grudnia 1999 r. instytucje finansowe wymienione w art. 182 mogą występować do urzędu skarbowego, który żądał przekazania informacji, z wnioskami o ograniczenie zakresu żądanej informacji i terminu jej przekazania.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, składany jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania i wymaga uzasadnienia.

§ 3. Urząd skarbowy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku postanawia ostatecznie o zakresie żądanych informacji i terminie ich przekazania.

Rozdział 3

Przepisy końcowe

Art. 343. § 1. Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 16 maja 1956 r. o umarzeniu i udzieleniu ulg w spłaceniu należności państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 92 i z 1975 r. Nr 10, poz. 56),
- 2) ustawa z dnia 21 grudnia 1958 r. o szczególnym trybie ściągania zaległości z tytułu niektórych zobowiązań właścicieli nieruchomości wobec Państwa (Dz. U. Nr 77, poz. 398, z 1962 r. Nr 38, poz. 166 i z 1971 r. Nr 27, poz. 250),
- 3) ustawa z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. z 1993 r. Nr 108, poz. 486 i Nr 134, poz. 646, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 75, poz. 357 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770).

§ 2. Pozostają w mocy, do czasu zastąpienia ich nowymi przepisami, nie dłużej jednak niż przez 2 lata od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) ustawy o zobowiązaniach podatkowych,
- 2) art. 164 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 344. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z tym że przepisy art. 22 § 6, art. 28 § 3, art. 46 § 3, art. 48 § 3, art. 56 § 3, art. 58, art. 67 § 3, art. 79 § 3, art. 82 § 3, art. 83, art. 84 § 2, art. 87 § 5, art. 119, art. 196 § 4, art. 283 § 3, art. 303, art. 314 pkt 2 i 3, art. 316 pkt 1 oraz art. 328 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*